N°. 9054. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1860.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN
Voor Amsterdam........ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
Zondags-Editie........ „ 1.50. Afzonderlijke Couranten...... „ 0.10.
Het loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Donderdag 27 December.
UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve de 35 c. zegelgeld.........ƒ 1.75.
Iedere regel meer....................................... „ 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

BUITENLAND.

Duitsche Post.

VEENEN, 23 Dec. Niettegenstaande de Heer v. Schmerling verklaard ... den vrijzinnigen weg te zullen bewandelen, blijven de dagbladen, ... der den vorigen minister van binnenl. zaken verboden, steeds aan de ... zen liggen, dewijl nog geene bevelen zijn gegeven, welke in dit opzigt ... de toegezegde vrijzinnigheid getuigen. Men verlangt naar grootere vrij... d, maar de regering schijnt niet gezind nu reeds dien wensch te ver... enlijken.

— Te Pesth is op den 19den jl. een verbroederingsfeest gevierd tus... en Christenen en Israelieten, waaraan ruim 300 personen hebben deel... omen; des avonds ten 8 ure kwamen de deelgenooten van dit feest ... en en eerst ten 1 na middernacht scheidde men, na het aanheffen ... het Hongaarsche volkslied. Den volgenden dag werd dit verbroede... gsfeest op plegtige wijze bezegeld, door het houden eener godsdienst... ning in den Israelitischen tempel, welke door een zeer groot aantal Christe... werd bijgewoond.

— Uit Cattaro is het berigt ontvangen, dat de moordenaar van vorst ... nielo den 13den jl. in genoemde stad ter dood is gebragt. De rust is ... n oogenblik gestoord.

BERLIJN, 25 Dec. (des Ochtends). Naar de bepalingen thans vastge... ld omtrent de viering van het kroonings- en ordefeest, zal het op den ... sten der volgende maand plaats hebben.

— De Koningin heeft haar verlangen te kennen gegeven, dat gedurende ... en winter weder bals en danspartijen in de hoogere kringen gehouden ... rden, naardien zij niet wil dat, even als in den vorigen winter, de ... spanningen der voorname klassen, uit hoofde van de ziekte des Konings, ... h uitsluitend tot muziekaal onderhoud bepalen.

— Onze regering heeft andermaal eene nota aan de Duitsche bondsta... gezonden, betreffende de Sleeswijk-Holsteinsche kwestie. In die nota ... ngt zij met nadruk aan op eene spoedige behandeling der bedoelde ... estie, en wenscht dat gevolg worde gegeven aan de bonds-executie.

— Volgens mededeelingen uit Petersburg heeft de Keizer het voornemen ... gevat om in de volgende maand een geruimen tijd te Warschau door te ... engen, ten einde de organieke wetten in te voeren, door Keizer Nicolaas ... 1832 voor het koningrijk Polen uitgevaardigd, welke echter tot heden ... iten werking zijn gebleven. In hoe verre dit berigt volkomen met de ... arheid overeenkomt, is voorshands moeijelijk te bepalen; dit is echter ... zeker te beschouwen, dat in Polen eene vrij hevige opgewondenheid ... ersch, ten gevolge van de gebeurtenissen in Italie.

Nog wordt uit die hoofdstad gemeld, dat de berigten uit West-Siberie ... er gunstig zijn. Onder den kolonel Klopawowski is een zeer belangrijk ... oordeel op de Kaukaziers behaald, die 1500 man in het gevecht hebben ... loren. Dit gevecht had plaats op 30 Oct. in de nabijheid van het fort ... astek.

FRANKFORT, 24 Dec. Graaf Karnicki, Oostenrijksch gezant te Kassel, ... naar Weenen vertrokken, naar men zegt, ter regeling van familieaan... legenheden; andere zeggen dat die reis in verband staat met de grond... ets-kwestie in Keurhessen. In de best onderrigte kringen is men echter ... n oordeel, dat de oorzaak van zijne afwezigheid moet gezocht worden ... den toestand, waarin de staatkundige aangelegenheden zich hier te ... nde bevinden en in den wensch, om nadere instructien van zijne rege... ng te erlangen, nadat hij de vereischte inlichtingen daaromtrent zal ... ebben medegedeeld.

— Men verzekert thans als stellig, dat men eene aanzienlijke verlaging ... n de tollen op den Main en den Neckar kan te gemoet zien.

— De Sardinische zaakgelastigde, graaf Doria, heeft voor zijn vertrek ... it Munchen zijne landgenooten onder de bescherming van het Fransche ... zantschap gesteld.

— Een groot deel der bevolking te Munchen wil aan de verhooging der bier... rijzen een lijdelijken wederstand bieden, en het biergebruik wel niet geheel ... schaffen, maar het echter veel minder drinken. Een metselaar, die zich ... eden morgen in eene brouwerij eene bierbank tot redenaarsgestoelte ge... ozen had, om eene philippica tegen de bierbelasting te houden, werd ter... ond in de rede gevallen en aan de policie overgeleverd. Er zijn zeer ... itgestrekte militaire maatregelen van voorzorg genomen; zelfs ziet men ... artilleristen aan de versterkte hoofdwacht.

— Te Offenbach hebben voor eenige dagen 109 inwoners der stad zich ... doen opnemen als leden der Duitsche Nationale Vereeniging. Zij zullen ... allen deswege door de regering worden vervolgd. Dit heeft anderen en ... wel ten getale van 60 niet verhinderd, om zich als leden der vereeniging ... te doen inschrijven.

— De invoer van steenkolen, coke, turf en bruinkool in Zwitser... land neemt aanmerkelijk toe, gelijk blijkt uit de volgende officiele opgaaf: In 1855 werden in Zwitserland ingevoerd 558 ctnrs.; in 1857 784,000; in 1858 1,091,000, en in 1859 1,561,000 centenaars.

Fransche Post.

PARIJS, Maandag 24 December.

Men gelooft, dat de Keizer heden avond de voorstelling van *Guillaume Tell* zal bijwonen.

— Het keizerlijke jagt Reine Hortense is van Marseille naar Valencia vertrokken, om het stoffelijk overschot van de hertogin van Alba over te brengen. De kist staat in eene met fluweel behangen kapel, en op het baarkleed liggen bloemen door de Keizerin zelve daarop gehecht. Een kamerheer der Keizerin en een aalmoezenier vergezellen het lijk tot aan zijne bestemming.

— Men wil weten, dat de Heer Thouvenel andermaal zijn ontslag heeft aangeboden, maar dat de Keizer het heeft geweigerd.

— Naar men zegt, heeft de Oostenrijksche gezant alhier, namens zijne regering, aan den Heer Thouvenel bepaaldelijk gevraagd, of men aan de brochure *Keizer Frans Jozef I en Europa* al dan niet een half officieel karakter moest toeschrijven. Hierop heeft de Heer Thouvenel geantwoord, dat het Fransche gouvernement niet in de uitgave van dat stuk betrokken was en dat hij tevens deze gelegenheid waarneemt, om nogmaals te verklaren, dat het gouvernement niet de minste verantwoordelijkheid daarvan op zich neemt en de artikelen omtrent dit geschrift in de dagbladen geplaatst, alleen moeten beschouwd worden als de uitdrukking van het bijzonder gevoelen der bladen.

— De *Constitutionnel* bevat thans een derde artikel van den Heer Grandguillot over Oostenrijk en Venetie, waarin de schrijver zich meer bijzonder bepaalt tot eene nadere uiteenzetting van hetgeen de bovengenoemde brochure zegt omtrent den tegenwoordigen toestand van Venetie zelven, in verband tot het Oostenrijksche financiewezen.

— Als zeker wordt gemeld, dat in den Senaat een ontwerp-besluit zal worden ter tafel gebragt tot wijziging van de wet op de drukpers, in dien zin, dat niet altijd twee regterlijke veroordeelingen onherroepelijk aanleiding zullen geven tot de opheffing van het veroordeelde dagblad.

— De Russische regering neemt thans maatregelen om de comptabiliteit der ministerien in te rigten op den voet, zooals die hier te lande bestaat. Dagelijks vertrekken hoofd-ambtenaren der groote administratien van hier naar Petersburg, ten einde het gouvernement aldaar bij dat werk voor te lichten. Te dezer zake wordt aangemerkt, dat de Fransche comptabiliteit, welke bekend staat als een meesterstuk van eenvoudigheid en duidelijkheid, dagteekent van het eerste Keizerrijk en is ingevoerd door den minister Molliën, die had hooren spreken van de buitengemeen heldere inzigten van een ondergeschikt ambtenaar in de stad Auch, genaamd Arivez. De minister had dien persoon ontboden, hem het leveren eener memorie opgedragen, en de daarin voorgestelde beginselen waren onverwijld door den minister goedgekeurd en door den Keizer toegepast. Het stelsel Arivez is, wat de onderdeelen aangaat, gewijzigd naar tijd en omstandigheden, maar de grondslagen zijn dezelfde gebleven.

— Men meent te weten, dat lord John Russell in de volgende week alhier zal aankomen.

— Tot lid der academie van wetenschappen, in plaats van wijlen den ... is gekozen Dr. Longet.

— Men verzekert, dat de schadeloosstelling en gratificatie der leden van de Fransche academie van 1800 fr. op 6000 fr. zal worden gebragt.

— Men wil weten, dat de expeditie van Cochin China geen voortgang zal hebben, omdat de Keizer van Annam, Tu Duk, ten gevolge van het berigt der overwinning in China door de geallieerden behaald, den wensch heeft te kennen gegeven om in onderhandeling te treden.

— De bisschop van Perigueux is aan de gevolgen van een aanval van kolijk, zoogenaamd miserere, overleden. Hij had den ouderdom van zestig jaren nog niet bereikt.

— Men meldt uit Florence dat inbraak is gepleegd in het openbaar museum, waar de dieven ruim 200 antieke cameën, ringen en andere dergelijke kostbare voorwerpen hebben ontvreemd.

— De Madridsche dagbladen zijn heden te Parijs niet aangekomen.

— Men meldt uit Madrid, dat het dagblad *El Pueblo* wegens hoon en laster tegen den Paus is veroordeeld tot eene geldboete van 14,000 realen.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Woensdag 26 December.

Wij hebben in ons laatste hoofdartikel uit de beraadslagingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, over de conclusie van het rapport der commissie, over de resolutie tot regeling der uitgifte van de suikercontracten, en over de begrooting van kolonien betoogd, dat de kwestie van den vrijen arbeid niet was de aanleiding tot de verwerping dezer begrooting. Om het bewijs hiervan te voldingen, vestigen wij de aandacht op de twee volgende *belangrijke* omstandigheden.

1°. Dat even voor het sluiten der beraadslaging de minister aan een der sprekers, (den Heer Elout) toegaf, „dat *de Kamer* na het eenvoudig „hooren voorlezen van zijne beschouwingen over het verbond tusschen het „cultuurstelsel en den vrijen arbeid, niet volkomen in staat is *daarover uit„spraak* te doen. IK VERG DAT OOK NIET zeide hij; ik hoop alléén dat „de kamer mijne beschouwingen met aandacht zal lezen en herlezen. Ik zal „bereid worden gevonden, *wanneer ik met de portefeuille belast mogt blij„ven*, daarover nader in discussie te treden." (1)

2°. Dat het laatste woord, dat de Minister sprak toen zijne redevoering over het cultuurstelsel op den achtergrond en de kwestie van vertrouwen en de beteekenis van het votum geheel op den voorgrond trad, dit was, in antwoord op eene bepaalde vraag van den Heer Thorbecke:

„Ik beschouw het zóó, dat hij, die de begrooting *aanneemt*, even vrij zijne „beoordeeling tegenover mij behoudt en mij zal kunnen bestrijden. Maar, „indien de Kamer meent *dat ik te ver van haar verwijderd* ben geworden, (dit betreft dus niet meer de cultuurkwestie, waarover de Minister GEEN UITSPRAAK vergde) „in dat geval heeft men de gelegenheid DAT NU TE „TOONEN, omdat ik bij de motien van orde gezegd heb: nu is het de ge„legenheid niet, maar later." (2)

Men ziet het dus duidelijk. De Minister, aanvankelijk geneigd om het verband tusschen het cultuurstelsel met wat daaraan verbonden is en het votum der Kamer over zijne begrooting *vast te houden* en te *verdedigen*, zij het dan ook maar *implicité*, laat die stelling zelf los op het oogenblik, dat de beraadslagingen gesloten zullen worden en voert de *beteekenis* van dat votum terug, tot de al of niet goedkeuring van het algemeen regeringbeleid, tot de mate van *verwijdering* tusschen hem en de Kamer.

Welnu, in verband met den loop der verdere woordenwisseling door den Heer van Nispen uitgelokt in het vorige artikel uiteengezet, vragen wij: Waar zijn nu de 41 *sloopers* van het cultuurstelsel, die den 14den Dec. den ondergang van Indie en van het batig slot en de invoering van den vrijen arbeid hebben gedecreteerd?

(1) 14 *Dec. Bijblad blz.* 537, *kol.* 1.
(2) *Ibid blz.* 538, *kol.* 1 *bovenaan.*

De wets-ontwerpen die in de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Maandag 24 Dec. zijn aangenomen, waren de volgende:

1°. Het ontwerp van wet tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld.

2°. Het ontwerp van wet tot wijziging van Hoofdstuk IX B der Staatsbegrooting voor 1859.

3°. Het ontwerp van wet tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioensfonds voor burgerlijke ambtenaren, voor het jaar 1861.

4°. Veertien wets-ontwerpen, strekkende tot bekrachtiging van provinciale belastingen.

5°. Het ontwerp van wet tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg eener nieuwe straat te 's Gravenhage.

6°. Het ontwerp van wet tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de algemeene landsdrukkerij, dienst 1861.

7°. Het ontwerp van wet tot eene vervroegde ontheffing van goederen der Maatschappij van Weldadigheid van daarop ten behoeve van den Staat gelegde hypothecaire verbanden.

8°. Het ontwerp van wet tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van den spoorweg van Maastricht naar Luik.

9°. Het ontwerp van wet tot aanvulling van art. 10 der wet van 29 Junij 1854, *Stbl.* N°. 102, omtrent strafbare poging tot misdaad.

10°. Het wets-ontwerp tot vaststelling van de begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1861.

11°. Het ontwerp van wet tot vaststelling der begrooting over de gestichten te Ommerschans en te Veenhuizen, voor de dienst van 1861.

Uit de memorien van antwoord der regering op het verslag der onderscheidene commissien van rapporteurs van de Eerste Kamer der Staten-Generaal omtrent de begrooting van staatsuitgaven en middelen voor het dienstjaar 1861, nemen wij het volgende over:

Algemeene beschouwingen.

Het onderzoek der staatsbegrooting voor 1861 heeft, blijkens het deswege uitgebragt verslag, aan de leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal stof gegeven zoowel tot vreugde als tot bezorgdheid. Erkende men toch aan den eenen kant de verblijdende uitkomsten, waartoe de beschouwing van den toestand van 's rijks geldmiddelen leidt, aan de andere zijde vond men grond tot mindere gerustheid voor de toekomst in het steeds klimmend eindcijfer der begrooting.

De regering kan niet ontkennen, dat de uitgaven in de laatste tien jaren in meer of minder aanzienlijke mate zijn toegenomen. Zij meent echter te mogen betwijfelen, of zulks wel in de eerste plaatst is toe te schrijven aan geringe zucht tot bezuiniging, die bij verschillende departementen van algemeen bestuur zou bestaan hebben. Bezuinigingen op het papier te ontwerpen valt inderdaad zeer gemakkelijk; meer bezwaar heeft het, die bezuinigingen in de praktijk toe te passen; toe te passen bovenal in een tijd, waarin het cijfer der bevolking en de standaard der algemeene welvaart aanhoudend stijgende zijn, en den staat, bij vermeerderden omvang van zijn beheer en bemoeijingen, gestadig een meer uitgebreiden en uit den aard der zaak meer kostbaren werkkring voorschrijven.

Wanneer men de begrooting van uitgaven in het afgetrokkene en op zich zelve beschouwt en haar toetst aan de eischen van den tegenwoordigen tijd, dan mag men vragen: getuigt zij van weelderigheid, van onbekrompenheid zelfs? Hoe is het, om slechts één punt uit vele te noemen, gelegen met de bezoldigingen van verre de meeste ambtenaren van het rijk? Is het niet algemeen erkend, dat die bezoldigingen in geene redelijke verhouding staan tot de eischen en behoeften van den tijd? Dit in het algemeen. De regering is de eerste om te erkennen, dat het nut of de wenschelijkheid der uitgaven in geenen deele de eenige maatstaf is, waarnaar men haar bedrag heeft te bepalen. Daar behoort verband te bestaan, niet alleen tusschen uitgaven en behoeften, maar ook tusschen de uitgaven en de middelen die tot hare dekking kunnen worden aangewezen. Die middelen nu verkeeren zeker hier te lande in een bijzonderen toestand. Steeds wordt een deel der Oost-Indische baten tot hunne aanvulling vereischt. Zich van dien band op eenmaal los te maken en het bedrag der uitgaven terug te brengen tot dat der ontvangsten hier te lande is ondoenlijk; ondoenlijk in het bijzonder op een oogenblik, waarop men voor groote werken van algemeen nut den bijstand der koloniale geldmiddelen zoo dringend behoeft.

Dit alles neemt niet weg dat losmaking der staatsbegrooting hier te lande van de uitkomsten in Indie verkregen ook der regering voor oogen staat als het einddoel, waarnaar men heeft te streven, al zal men ook dit einddoel, dat in beginsel aller onverdeelde toejuiching verdient, voorzeker eerst op een verwijderd tijdstip geheel kunnen bereiken.

Gereedelijk wordt toegestemd, dat in den regel overeenkomsten, waaruit geldelijke verbindtenissen voor den staat voortvloeijen en die niet gegrond zijn op bestaande wetten, niet zonder voorbehoud van wettelijke goedkeuring mogen worden aangegaan. Bij de concessie, waaran de gemaakte opmerking is ontleend, is intusschen geene sprake van eene verbindtenis of verpligting voor den staat, maar slechts van eene bevoegdheid, waaraan geen gevolg zal of kan worden gegeven, dan na verkregen toestemming bij de wet.

De zaak der tienden wordt door de regering niet uit het oog verloren Zij mag de gegronde hoop voeden, een daartoe betrekkelijk wetsvoorstel eerlang aan de Staten-Generaal ter overweging te kunnen aanbieden.

Hooge Colegien van Staat en Kabinet des Konings.

De Regering is met de Eerste Kamer der Staten-Generaal doordrongen van het wenschelijke eener spoedige aanbieding der wet, houdende regeling van den Raad van State, en kan alzoo aan de leden der Kamer de verzekering geven, dat aan die behoefte weldra zal worden voldaan, vermits de bedoelde wet reeds sedert geruimen tijd bij den Raad van State tot onderzoek in behandeling is.

Met opzigt tot het door de leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal uitgedrukt gevoelen, dat het meer dan tijd wordt, dat eene wettelijke regeling van den werkkring der algemeene Rekenkamer en van 's Rijks comptabilileit tot stand kome, kan de verzekering worden gegeven, dat de Regering, als geheel in dat gevoelen deelende, zich zal beijveren, daaraan zoo spoedig doenlijk, en welligt nog in het aangevangen zittinjaar, te gemoet te komen. Niettemin moet worden opgemerkt, dat dit wets-ontwerp, als van zeer moeijelijken aard, eene gezette overweging vordert, waartoe door de vele en voor geen uitstel vatbare aangelegenheden tot dusverre aan de Regering de tijd heeft ontbroken.

Departement van Buitenlandsche Zaken.

De Minister heeft met genoegen ontwaard, dat de leden der Kamer van hunne belangstelling in de Nederlandsche diplomatie hebben doen blijken, door, onder andere, het punt der bezoldiging opzettelijk ter sprake te brengen.

Hij deelt volkomen in het gevoelen dier leden, die de wenschelijkheid om die bezoldigingen te verhoogen, betoogd hebben, en hij kan tevens het gewigt der vraag niet miskennen, waarom de overtuiging dezer wenschelijkheid hem niet tot eene verhoogde voordragt heeft geleid. Men meent dienaangaande te moeten opmerken, dat het tegenwoordige oogenblik voor eene dergelijke aanvraag weinig gunstig scheen, en dat eene mislukte poging verbeteringen voor het vervolg in den weg zoude staan. Te meer gewigt wordt aan deze opmerking gehecht, omdat de Minister van gevoelen is, dat een voorstel tot algemeene verhooging der diplomatieke tractementen om wèl te slagen, het gevolg moet zijn van eenen algemeenen maatregel, die het lot der ambtenaren binnen's lands, die hierop de meeste aanspraak kunnen maken, verbetert.

Behalve het punt der bezoldiging is ook dat der diplomatieke examens behandeld. De Koning heeft dienaangaande eenige wijzigingen gelieven goed te keuren bij een besluit, waarvan een exemplaar hiernevens wordt overgelegd.

Tot de beantwoording der gemaakte aanmerkingen nopens onze handelsbetrekkingen overgaande, neemt men de vrijheid in het midden te brengen, dat de Regering zich werkelijk, zooveel in haar vermogen is, beijvert om in het belang van onzen handel meerdere vrijgevigheid ten onzen aanzien in het handelsstelsel van andere rijken te verwerven, en dat zij dit ook in het bijzonder ten opzigte van het Fransch-Engelsche handelsverdrag heeft gedaan en nog doet; dat reeds van den aanvang af de gezanten te Londen en Parijs daaromtrent de meest aanbevelende voorschriften hebben ontvangen, en dat zij de Regering dan ook volkomen hebben op de hoogte gehouden van hetgeen met betrekking tot dit onderwerp bekend is geworden en tot uitvoering gebragt; dat al de tariefsverminderingen, welke Engeland bij dat tractaat aan Frankrijk heeft toegekend, ook door Nederland worden genoten, en dat in Frankrijk, waar tot nog toe geene andere vreemde natie de aan Engeland toegekende gunsten deelachtig is geworden, evenwel thans ook reeds stappen zijn gedaan om ten aanzien daarvan met het Fransche gouvernement in overleg te treden; dat de Regering zich vleit, dat dit overleg tot eene gunstige uitkomst zal leiden, zoodat de vrees niet behoeft te bestaan, welke in het verslag wordt kenbaar gemaakt, als of onze belangen niet genoegzaam behartigd zouden worden.

In de memorie van beantwoording op het voorloopig verlag der Tweede Kamer van de Staten-Generaal betreffende het XIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1861 is, onder § 18, ten aanzien van de verrekening met de Japansche regering, zonder omwegen gezegd hoe de zaak thans staat.

Op de daarin bedoelde dezerzijdsche aanschrijving is nog geen antwoord ingekomen. Intusschen blijkt uit de berigten, die door tusschenkomst van den gouverneur-generaal zijn ontvangen omtrent de verrigtingen van den Nederlandschen commissaris, Mr. J. H. Donker Curtius, gedurende zijn verblijf te Jeddo, en loopende tot den 24sten Julij 1860, dat deze niet in gebreke gebleven is om, overeenkomstig van den gouverneur-generaal ontvangen instructien, van dat verblijf gebruik te maken tot beëindiging van onze zoo billijke reclames. Hij had daarvoor conferentien gehouden met daartoe van de zijde der Japansche regering aangewezen hooge ambtenaren. De voorname moeijelijkheid schijnt te liggen in den sedert de levering der betrokken goederen veranderden toestand van het betaalmiddel in Japan. Aan den gouverneur van Nagasaki was kort vóór de afzending der boven bedoelde berigten door de Japansche regering advies gevraagd en opgave of aldaar voor de kwijting onzer pretentien een voldoend aantal dollars voorhanden was. Ofschoon het uitstel, aan deze overleggingen verbonden, ook door den Heer Donker Curtius werd betreurd, zoo was hij, volgens zijn schrijven, niet zonder hoop dat het hem nog gelukken zou, de zaak overeenkomstig den wensch van het gouvernement te beëindigen.

Wat het gevangeniswezen betreft antwoordt de regering, dat zij almede doordrongen is van de noodzakelijkheid om de nadeelen, welke uit het nachtelijk bijeenzijn der gevangenen kunnen voortspruiten, zooveel mogelijk te keer te gaan. Hare voordragt met opzigt tot het huis van militaire detentie te Leiden strekt daarvan ten bewijze. In andere gestichten, waar zulke doortastende maatregelen niet kunnen genomen worden, wordt steeds door de aanwezige beambten tegen de bedoelde nadeelen met kunst gewaakt.

Wat gezegd is in het verslag omtrent *de localen der regterlijke magt* kan de regering in geenen deele beamen. Naar haar inzien wordt in waarheid naar vaste beginselen in dezen door de regering te werk gegaan. Het spreekt van zelf, dat dáár, waar landsgebouwen ten dienste der justitie gebezigd worden, de regering in dien stand van zaken geene verandering brengt of behoeft te brengen. Dat van den anderen kant zelfs wegens de huur van regtslocalen geene vergoeding wordt verstrekt, moet de regering tegenspreken. Zij is echter tevens van oordeel, dat geene huur aan eene gemeente mag verstrekt worden van gebouwen, waarvan de gemeente geene eigenares is, of waarvan deze een eigendomsregt beweert, dat op goede gronden den staat zelven geacht wordt toe te komen.

Departement van Binnenlandsche Zaken.

De wijze, waarop voor den aanleg van spoorwegen van staatswege eene zoo aanzienlijke som als die van tien millioen op dit hoofdstuk is uitgetrokken, heeft bij verscheidene leden groot bezwaar en ernstige afkeuring ontmoet. Dit doet den minister te meer leed, dewijl hij thans niet in de gelegenheid is, aan die bezwaren te gemoet te komen. Men heeft niets anders dan eene voorloopige berekening kunnen geven, omdat men nog in de onmogelijkheid verkeerde, eene op genoegzaam vaste grondslagen rustende en behoorlijk uitgewerkte raming op te maken. Niettegenstaande het ongunstige jaargetijde voor veldarbeid, beijvert men zich de vereischte onderzoekingen en opnemingen te doen, die vereischt worden tot het opmaken van bepaalde plannen en het leveren van deugdelijke begrootingen van kosteng. Voor acht spoorweglijnen te gelijk is dit een arbeid van grooten omvang, die veel overleg en tijd vordert.

De Regering kan dan ook niet anders doen dan de toezegging herhalen, dat zij die begrooting zoo spoedig doenlijk bij de Kamers zal ter tafel brengen; deed zij hier de belofte van hieraan binnen een bepaalden tijd te voldoen, zij zou welligt eene verbindtenis aangaan, die zij niet bij magte was na te komen, dewijl de volbrenging der taak, die zij op zich neemt, afhangt van weêr en wind, en buitendien van omstandigheden, die niet vooraf zijn te voorzien en alleen gekend worden nadat de terreinopnemingen zijn gedaan.

Ten aanzien van den verkoop van vervoermiddelen, wordt door eenige

leden te kennen gegeven, dat zij liefst alles vermeden wenschen te zien, waardoor iets omtrent eene latere exploitatie der spoorwegen zou kunnen worden gepraejudicieerd.

Tot geruststelling dier leden kan de verzekering, elders gegeven, worden herhaald, dat het in geen geval in de bedoeling der Regering ligt, aanschaffing van materieel voor het vervoer te doen plaats hebben vóór dat de toegezegde nadere begrooting bij de Kamers zal zijn behandeld: dan zal die vraag grondig kunnen worden besproken.

De overgang der rivieren bij Venlo en Zutphen is door de wet van Augustus 1860 aangewezen; daaromtrent kan geen verschil van gevoelen bestaan. Maar voor den overgang van de Maas boven Rotterdam is dit het geval niet, en eerst na den afloop van het nader ingesteld onderzoek zal een bepaald besluit omtrent dit gewigtig punt genomen kunnen worden. De Regering houdt daarop hare aandacht zeer ernstig gevestigd.

Eene wet op de exploitatie der spoorwegen, in de onderstelling dat op zoodanige wet in het Verslag wordt gedoeld, zal worden ingediend, wanneer de werkzaamheden op eene sectie van eene der aan te leggen spoorweglijnen zoo verre gevorderd zijn, dat men met genoegzame zekerheid kan bepalen tegen welken tijd die sectie zal kunnen bereden worden.

Volgens het Verslag is door verscheidene leden de wensch uitgedrukt, dat de Regering voor'shands den voorgenomen bouw eener nieuwe Willemsluis nog zou laten rusten, tot dat omtrent de zaak der doorgraving van Holland op zijn smalst eene beslissing zou zijn genomen.

Aan dezen wensch, die ook van de zijde der andere Kamer werd geopperd, mag de Regering niet voldoen. De Willemsluis is zoodanig door den zeeworm aangetast, dat wel eens geheel onverwacht tot hare afdamming kon moeten besloten worden, en de Regering zou het onverantwoordelijk achten, de ongestoorde scheepvaart van Amsterdam in de waagschaal te stellen, door niet in tijds voor het behoud der gemeenschap bij het welligt spoedig onbruikbaar worden der Willemsluis te zorgen.

Het geldt hier dan ook niet uitsluitend een werk, strekkende tot verbetering van het Noordhollandsch kanaal, gelijk men het in het Verslag noemt; maar het betreft eene voorziening die dringend noodig is, en zulks onafhankelijk van de beslissing, welke omtrent de zaak der doorgraving van Holland op zijn smalst zal worden genomen. Die beslissing wordt ook door het bouwen der nieuwe sluis volstrekt niet gepraejudicieerd. Het voorstel tot het maken der sluis staat geheel op zich zelf, en behoort regtstreeks tot de werken, die in ieder geval noodzakelijk zijn en blijven voor het behoud van het Noordhollandsch kanaal. Alleen heeft men gemeend, bij de raming der werken voor de sluis op de mogelijkheid te moeten rekenen, dat geene nieuwe verbinding van Amsterdam met de Noordzee tot stand kwam, ten einde niet, welligt reeds spoedig, te moeten overgaan tot het veranderen der sluis.

Ook al wordt tot het maken van een kanaal door Holland op zijn smalst besloten, moet het Noordhollandsch kanaal gedurende den zeer geruimen tijd van uitvoering toch de eenige groote waterweg van Amsterdam naar de Noordzee blijven. Waar, gelijk hier, het belang der groote scheepvaart zoo gebiedend spreekt, acht de Regering het haren pligt, met het maken der nieuwe sluis al dadelijk te doen aanvangen en daardoor het tijdstip der voltooijing van het werk, zooveel in haar vermogen ligt, te bespoedigen.

De Regering stemt geheel in met de strekking van het gevoelen der meerderheid, dat niet te spoedig tot eene wijziging eener wet als die op het armbestuur behoort te worden overgegaan. Daartoe is het toch niet genoeg, de schaduwzijde van de werking dier wet te kennen, maar wordt ook eene vaste overtuiging vereischt, dat hetgeen men voor het bestaande in de plaats zou kunnen stellen, niet nog meer bezwarende gevolgen zou te weeg brengen; welke gevolgen zij, die verandering begeeren, zich niet altoos genoegzaam vol[illegible] voor den geest stellen; terwijl het eene even dikwerf (ook thans weder door de meerderheid) herhaalde als onbetwistbare waarheid is, dat aan ieder stelsel eigenaardige bezwaren verbonden zijn.

De Regering acht, met verscheidene leden, de overneming door het Rijk, des noods bij aankoop, van de door bijzondere ondernemingen in Zuid- en Noord Holland aangelegde telegraaflijnen wenschelijk, en acht evenzeer, in dit geval, eene schadeloosstelling billijk. Door de grondslagen, waarnaar zoodanige schadeloosstelling zal behooren te worden bepaald, in het openbaar te bespreken, zoude echter noodeloos worden vooruitgeloopen op de onderhandelingen, welke dienaangaande met de daarbij belanghebbende ondernemingen moeten worden aangeknoopt.

Te regt wordt door eenige leden zuinigheid bij het aanbrengen van voortdurende verbetering in de kustverlichting *verkeerd* genoemd. Het was der Regering aangenaam op te merken, dat die leden het goede in de bestaande kustverlichting niet voorbijzagen. Waar de ondervinding het nuttige van eenige verbetering mogt hebben aangetoond, zal met de uitvoering niet worden gedraald.

Op de gedane vragen omtrent den staat der dokwerken te Willemsoord wordt het volgende geantwoord, onder opmerking, dat er geen tijd is geweest om de dok-commissie daarover te raadplegen: dus naar hetgeen bij het departement van marine uit de rapporten bekend is:

a. Dat de dwarsscheuren in het nieuwe dok digt gemaakt en twee-steens rollagen er over heen zijn gemetseld, terwijl van werking of scheuring in dit metselwerk niets bekend is.

b. Van verzakkingen van den aan het nieuwe dok belendenden grond is niets bekend, dan hetgeen welligt in de aan de Staten-Generaal medegedeelde rapporten mogt voorkomen. Sedert het aanvullen van den grond tegen den kuip van het dok hebben er geene aardstortingen plaats gehad, zoodat de aanbouw van het schroefstoomschip Prinses Maria in de nabijheid van het nieuwe dok heeft voortgezet kunnen worden. Het gebouw der stationaire pompmachine tusschen de twee drooge dokken nadert zijne voltooijing, zonder dat verzakkingen van den grond dat werk verhinderd hebben.

c. Na de aanvulling van den grond rondom den kuip van het nieuwe dok, bespeurt men weinig van de werking der wellen.

Het nieuwe dok wordt door eene gewone handpomp gemakkelijk droog gehouden, zoo als in de rapporten meermalen is vermeld.

In het natte dok zijn hier en daar wellen, die echter daar ter plaatse geene aanleiding tot bezorgdheid geven. Op zeven of acht el onder volzee het water ophalende om in een lossen grond een uitgestrekten put droog te houden, zullen de pompwerktuigen altijd eenigen grond opvoeren. Er zijn echter sedert lang maatregelen genomen, waardoor het opvoeren van grond met goeden uitslag wordt te keer gegaan.

De postverbinding met Frankrijk en Duitschland en het gebruik, hetwelk van de bestaande spoorwegen ten behoeve van het brievenvervoer wordt gemaakt, zijn, naar men vermeent, zoo goed geregeld als de inrigting van de algemeene dienst op die wegen slechts eenigzins veroorlooft. Men trekt daarvan alle partij, die er tot het aangewezen doel in den tegenwoordigen toestand van te trekken is, en geene gelegenheid, die zich mogt aanbieden om daarin verbetering te brengen, wordt verwaarloosd.

Dat echter eene verschillende en betere inrigting van het internationale verkeer langs de spoorwegen in het algemeen wenschelijk is, wordt volkomen toegestemd; maar het heeft tot dus ver niet van de Nederlandsche Regering, veelmin van het departement waaronder de post-administratie resorteert, afgehangen, de hieromtrent bestaande bezwaren uit den weg te ruimen; ofschoon er steeds pogingen worden aangewend om daarin te voorzien.

Departement van Oorlog.

De Eerste Kamer der Staten Generaal kan zich verzekerd houden, dat de minister van oorlog, waar hij kan, het oog zal houden op hare aanbeveling tot het inkrimpen, zooveel mogelijk, van de financiele lasten, waarmede het Xde hoofdstuk op de begrooting drukt. Hij zal bezwaar van een hoog eindcijfer niet ontkennen, en zou niets liever wenschen dan dit te kunnen vermijden, zonder tevens de veiligheid van den staat in de waagschaal te stellen. Die veiligheid, de handhaving van 's lands onafhankelijkheid, gaat der volksvertegenwoordiging bovenal en evenzeer ter harte als den minister, hij heeft daarvan de volle en innigste overtuiging; doch wanneer zij voor de *algemeene* belangen moet waken, dan is het meer bijzonder *zijne* taak om haar op die van 's rijks defensie opmerkzaam te maken. Gaan des ministers eischen de financiele krachten van den staat te boven, hij begrijpt dat het dan tot de roeping der vertegenwoordiging behoort, hem op dien weg te stuiten; maar *zijn* pligt is het, en van zijn standpunt beschouwd gaat die pligt boven alles, om aan de Regering, zoowel als aan 's lands vertegenwoordiging, de wezenlijke behoeften van het defensiewezen zonder eenige terughouding bloot te leggen.

De minister heeft bovendien te veel blijken van welwillendheid en medewerking ook van de zijde der Eerste Kamer ondervonden, dan dat hij niet onbeschroomd zijn gevoelen deswege bij elke gelegenheid zou openbaren, al gebood hem dit niet reeds het gewigt zijner betrekking.

Naar zijne overtuiging is aan geene inkrimping van eenig belang te denken, zoo lang de verdediging niet door de vereischte middelen behoorlijk gewaarborgd is. Daarvoor zijn de oogeblikken kostbaar, omdat het thans welligt minder dan ooit geoorloofd is, op de rust, die wij thans nog genieten, voortdurend te rekenen. De minister wil geenszins de naaste toekomst met te sombere kleuren afschilderen en zal nimmer voorbarige en overdreven voorzorgsmaatregelen bevorderen, die den lande op zware en nuttelooze geldelijke offers te staan komen; doch hij kan niet ernstig genoeg wijzen op de noodzakelijkheid om zoo min mogelijk te dralen met de daarstelling van die verdedigingsmiddelen, welke in rustige tijden geleidelijk en met betrekkelijk geringe kosten tot stand komen, doch in de ure des gevaars niet dan met groote opofferingen zijn te verkrijgen, en dan nog altoos zeer onvolkomen en veelal slechts wanneer het te laat is.

Aan verdere uitbreiding van het cijfer der begrooting denkt de minister niet. Is het mogelijk daarop iets in te korten, hij zal zulks niet verzuimen; maar hij kan, noch mag van zijn systeem van eerlijke en getrouwe blootlegging der behoeften afwijken.

Wet op de middelen.

Voor 's lands kan de Regering moeijelijk eenige andere bepaalde verklaring nopens het resultaat der commissie, belast met de herziening der patentwet, geven, dan dat eene zoodanige algemeene herziening, als welke in ééne afdeeling is ter sprake gebragt, gewigtige moeijelijkheden oplevert. In het algemeen zij het der Regering vergund, te herinneren aan de door haar bereids elders afgelegde verklaring, dat men aan het departement van finantien bezig is, de wet op het personeel in haar geheel te onderzoeken, en dat men vertrouwen mag, binnen een niet ver verwijderd tijdsverloop daarvan de vruchten te zullen zien; en dat wat de patentwet betreft, de wenschelijkheid eener gedeeltelijke herziening door de Regering wordt erkend en het uitzigt op de voordragt van eenige verbeteringen in die wet is geopend.

Op de drie gedane vragen kan de Regering de volgende antwoorden geven.

Vooreerst. Voor zoover over de werking der wet op het regt van successie thans reeds een oordeel kan worden geveld, mag dat oordeel gunstig wezen. Vele bezwaren en moeijelijkheden, met welke de administratie onder de oude wet te worstelen had, zijn thans weggevallen, en mag van de nieuwe wet gezegd worden, dat zij over het geheel regelmatig en ordelijk werkt.

In de heffing van het nieuwe regt van overgang op effecten, worden geene moeijelijkheden waargenomen. Het wordt mede ordelijk en regelmatig geind en betaald.

Het bedrag weegt vrij naauwkeurig het verlies op, dat de schatkist, door de afschaffing der 50 percent verhooging op de buitenlandsche effecten geleden heeft.

De opbrengst in hoofdsom gedurende elf maanden van 1860 beliep in: N.-Brabant *f* 5,136.21, Gelderland *f* 7,977.83, Z.-Holland *f* 53,611.37½, N.-Holland en Utrecht *f* 75,639.27½, Zeeland *f* 2,126.08½, Friesland *f* 3,572.45, Overijssel *f* 2,726.58½, Groningen en Drenthe *f* 4,174.24, Limburg *f* 488.29. Te zamen *f* 155,452.34.

Ten tweede. Het schijnt dat alleen de wet het vraagpunt aangaande het fonds van den hoogen raad van adel kan regelen.

Ten derde. De stand der zaak van de domeingoederen in het land van Cuyck, meer bekend onder den naam van de goederen van St. Agatha, is nog altijd dezelfde. Op het voetspoor van al zijne voorgangers heeft de minister van finantien in de maand November van dit jaar die goederen voor den loop van één jaar weder verhuurd.

Bij kon. besluit van 5 Dec. 1860, N°. 48, is op het rekwest van J. Rahder Hz., wonende te Amsterdam, in hoedanigheid van mede-bestuurder der aldaar onder den titel: *Maatschappij van Verzekering de Phoenix*, gevestigde naamlooze vennootschap, bewilliging verleend op het ontwerp eener acte van verlenging van den duur derzelve vennootschap, voor den tijd van 15 jaren, ingaande 1 Jan. 1861.

Z. M. heeft aan den Minister van Staat, den Heer J. J. Rochussen, op zijn verzoek, met 31 Dec. a. s. verleend een eervol ontslag uit de betrekking van Minister van Kolonien, onder dankzegging voor de vele en gewigtige diensten, door hem Zr. M. en den lande bewezen. (*Reeds in een gedeelte onzer vorige oplage gemeld*).

Z. M. heeft aan den Heer D. J. Steyn Parvé, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als ontv. der registr. voor de burgerl. acten en der successieregten te Groningen, behoudens aanspraak op pensioen, en benoemd tot ontv. der dir. bel. en acc. te Neer c. a., den Heer J. W. F. J. Ph. Hilgers, thans ontv. der in- en uitg. regten te Vlodrop; en der in- en uitg. regten te Vlodrop, den Heer P. J. Booms, thans commies 2de kl. bij 's rijks belastingen te 's Bosch.

Z. M. heeft den Heer Mr. T. M. Roest van Limburg, tot dusver HD. minister-resident bij de Ver. Staten van Amerika, bevorderd tot buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij die Staten.

Z. M. heeft aan den luit. t/z. 2de kl. L. D. A. Fontein, dienende bij de zeemagt in Oost-Indie, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's rijks zeedienst verleend met den laatsten der maand waarin dit besluit ter zijner kennis zal worden gebragt.

Z. M. heeft pensioen verleend aan J. H. A. J. A. Hueber, comm. 2de kl. bij 's rijks bel. te Hintham, *f* 160; A. J. H. Smits, id. 1ste kl. te Markelo, *f* 377. J. Fogteloo, dir. van het postk. te Dokkum, *f* 544; W. van Vliet, brievenbesteller postk. te 's Gravenhage, *f* 185; H. Buter, id., *f* 84; H. W. Koning, rijkstolgaarder te Zeyst, *f* 167; J. D. de Wit, visit. der in- en uitg. regt. en acc. te Zierikzee, *f* 382; de wed. van W. C. Buchner, in leven ontv. der dir. bel. en acc. te Jelsum, *f* 526; de wed. van J. de Lange, in leven comm. 2de kl. bij 's rijks bel. te Middelburg, *f* 167; de wed. van A. J. Velders, id. 3de kl., *f* 68; de minderj. kinderen van wijlen A. J. Velders, id., *f* 34; de wed. van B. ten Pol, id. 1ste kl., *f* 260.

De minister van binnenl. zaken heeft, bij missive van 13 dezer, N°. 193, te kennen gegeven, dat eerstdaags aan Gedep. Staten zullen worden toegezonden de gedrukte tabellen A en B, ter verzending aan de plaatselijke schoolcommissien, bestemd voor haar verslag, bedoeld bij art. 64 der wet op het lager onderwijs voor 1860, met een zeker getal inleggelden van elk der beide genoemde soorten; en dat de gedrukte tabellen voor het verslag der onderwijzers later zullen worden toegezonden, vermits die, in verband met de andere te nemen maatregelen, eene aanmerkelijke wijziging zullen ondergaan. Ged. Staten van Zuid-Holland hebben daarop besloten: burgemeester en weth. uit te noodigen, de plaatselijke schoolcommissien opmerkzaam te maken op eenige vereenvoudigingen, die in de thans toegezonden tabellen zijn aangebragt, in afwachting van de maatregelen, die genomen zullen worden om in de geheele inrigting der schoolstatistiek, zoo mogelijk te beginnen met 1861, wijzigingen te maken; bestaande de bedoelde vereenvoudigingen hoofdzakelijk daarin, dat de huisonderwijzers, die niet tevens op eene school werkzaam zijn, voortaan niet meer behoeven vermeld te worden, en dat de opgaven, aangaande het onderwijzend personeel op de scholen, zich behooren te bepalen tot den toestand bij het einde van het jaar, zoo als in de toelichting op den achterkant der tabellen nader is omschreven; terwijl voorts eene wijziging is gemaakt in de wijze, waarop de inkomsten der openbare onderwijzers worden opgenomen, zoodat het gemakkelijker zal zijn, daaruit aanstonds op te maken, hoe veel de inkomsten, door de onderwijzers als zoodanig genoten, hebben gedragen.

Opgave van de indeeling der garnizoenen tegen 1 Mei 1861, zoo als die door Z. M. is goedgekeurd. Reg. grenadiers en jagers geheel te 's Gravenhage; 1ste reg. inf.: de staf en 2 bat. te Nijmegen, 1 bat. en het depot te Arnhem, 1 bat. te Zwolle (detacheert 2 comp. naar Arnhem en de tirailleur comp. naar Nijmegen); 2de reg. inf.: de staf en 2 bat. te Vlissingen (detacheren de tir.-comp. naar Veere), het depot te Middelburg, 1 bat. te Neuzen (detacheert de tir.-comp. naar Veere), de staf en de tir.-comp. van 1 bat. te Veere, van de 4 overige comp.: 2 te Breskens, 1 te Sluis en 1 te Middelburg; 3de reg. inf.: de staf, 3 bat. en het depot te Maastricht, 1 bat. te Venlo; 4de reg. inf.: 1 bat. te Leiden, de staf, 1 bat. en het depot te Gouda, 1 bat. te Delft, 1 bat. te Woerden; 5de reg. inf.: de staf, 3 bat. en het depot te 's Bosch, 1 bat. te Grave; 6de reg. inf.: de staf en 2 bat. te Breda, 2 bat. en het depot te Bergen op Zoom; 7de reg. inf.: de staf, 1 bat. en het depot te Haarlem, 1 bat. te Amsterdam, 1 bat. te Hoorn, 1 bat. te Helder; 8ste reg. inf.: de staf en 2 bat. te Leeuwarden (detacheert één tir.-comp. naar Assen), het depot en 1 bat. te Groningen (detacheert 1 comp. te Delfzijl), 1 bat. te Gorinchem, algemeen depot van discipline te Naarden, instruct.-bat. te Kampen, kol. werfdepot te Harderwijk.

1ste reg. drag. geheel te Deventer; 2de reg. drag.: de staf, 3 esc. en het depot te Haarlem, 1 esc. te Amsterdam; 3de reg. drag. geheel te 's Gravenhage; 4de reg. drag.: de staf, 2 esc. en het depot te Zutphen, 2 esc. te 's Bosch; 5de reg. drag.: de staf en 2 esc. te Roermond, 2 esc. en het depot te Venlo, 1 esc. te Maastricht.

Reg. veldartillerie: de staf, het depot en 3 comp. benevens 1 trein-comp. te Utrecht; 4 comp. benevens 1 treincomp. te Amersfoort; 3 comp. te Leyden; 1 comp. te 's Gravenhage.

1ste reg. vesting-artill.: de staf, het depot en 2 comp. te Delft, 2 comp. te Dordrecht, 2 te Gorinchem, 1 te Brielle, 3 te Amsterdam, 3 te Helder; 2de reg. vesting-artill.: de staf, het depot en 2 comp. te Breda, 3 comp. te 's Bosch, 2 te Bergen-op-Zoom, 1 te Willemstad, 2 te Geertruidenberg (detacheert te Woudrichem en te Loevestein), 3 comp. te Vlissingen; 3de reg. vest.-artill.: de staf, het depot en 3 comp. te Nijmegen, 2 comp. te Doesborgh, 3 te Groningen, 1 te Delfzijl, 3 te Maastricht, 1 te Venlo.

Regement rijdende artillerie, geheel te Arnhem.

Corps pontonniers, geheel te Zutphen.

Bataillon mineurs en sapeurs geheel te Utrecht

Van regeringswege is ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken verzonden een exemplaar van het Belgisch handelsverslag over het jaar 1859.

De natuurkundige afdeeling der kon. academie van wetenschappen zal op Zaturdag 29 Dec. e. k., des middags ten 12 ure, eene gewone vergadering houden. De volgende onderwerpen zullen in behandeling worden gebragt: Brief van den Heer Blommendal met aanbieding eener astronomische verhandeling; brief van den Heer Rauwenhoff met aanbieding eener botanische verhandeling; verslag van de HH. Voorhelm Schneevoogt en van Geuns over een verzoek van L. Durant; verslag van de HH. Harting, Miquel en J. van der Hoeven over passaatstof, enz.; verslag van de HH. van der Boon Mesch, E. H. von Baumhauer en van Hasselt over wettelijke regeling van het toezigt op de vervalsching der levensmiddelen; verslag van de HH. Lobatto en Stamkart op de verhandeling, aangeboden door den Heer Verdam; wetenschappelijke bijdrage van den Heer van den Bosch over de geslachten der Hymenophyllacea; de Heer Halbertsma zal spreken over den Musculus thoracicus en over de geschiedenis van den Canalis Schlemmii; voorstel van den Heer von Baumhauer over de wet op het gedistilleerd.

Onze stad heeft Maandag jl. een groot verlies geleden, door het onverwacht overlijden van den Heer C. J. Fodor, officier der orde van de Eikenkroon en lid van den raad van bestuur der kon. academie van beeldende kunsten alhier. Hij was een ijverig bevorderaar der schoone kunsten. Vooral de schilderkunst, zijne beroemde verzameling schilderijen getuigt het, vond in hem een krachtigen steun. Ook door de toonkunst zal zijn verlies diep worden gevoeld.

Zaturdag ll. had alhier in het locaal Diligentia, in de Kalverst[raat] onder voorzitterschap van Dr. J. Hartog, ten overstaan der commissie toevoorzigt, de uitloting plaats der aandeelen in het genootschap Klee[ding] der Minvermogenden. Een groot aantal prijzen, bestaande in goed bewe[rkte] duffelsche jassen, duffelsche broeken, wollen vrouwen-omslagdoeken stukken amersfoort voor rokken, enz. werd uitgereikt. Vooral op dit oo[gen]blik wordt het nut dezer vereeniging door velen gevoeld.

Men verneemt dat de politie te Delft onderzoek gedaan hebbende de oorzaak van den schok, door den Namiddagtrein van 's Hage ll. Di[ns]dag in de nabijheid van het Station te Delft ondervonden, eene vervol[ging] heeft ingesteld tegen personen, die vaten met melk op den spoorweg [had]den nedergelegd en alzoo voor den trein gevaar hadden te weeg gebr[agt] waartegen bij de wet op de spoorwegen, straf is bepaald. Het is te b[ewijzen] dat bij deze gelegenheid, waarbij gelukkig geene andere gevolgen heb[ben] plaats gehad dan eene geringe beschadiging aan een der wagens van [den] trein, doordien de ijzeren trede, tegen de vaten heeft geslingerd, en hetgeen even goed had kunnen geschieden, die vaten medegesleept en [onder] de raderen heeft geworpen, een voorbeeld worde gesteld tot afschrik [van] anderen, om geen misbruik te maken van hun regt tot uitgang over [den] spoorweg, maar tevens ook tot nadrukkelijke vermaning van wachters [en] opzigters, om niet te dulden, dat iets op den spoorweg worde nederge[legd] dat belemmering kan geven, dewijl de wet van 21 Augustus daarom[trent] even bepaald spreekt, als omtrent de strafbepaling voor hen, die zonder opzet, gevaar, dat zij hadden kunnen en moeten voorzien, ontstaan. (*Delftsche Ct*).

Volgens een van de laatste nommers der *Landbouw-Courant* is de H[eer] Enklaar voornemens eene model-hoeve op te rigten bij aandeelen van *f* [...] met welk plan in verband staat eene meer goedkoope uitgave van [den] *Vriend van den Landman*, en wel tot eenen meer dan de helft ver[min]derden prijs. De Heer Enklaar verlangt slechts, dat de inteekening hierop vier jaren vooruit betaald worde, en daardoor zullen de int[eeke]naren op indirecte wijze, zonder eenige opoffering, medewerken tot [eene] zaak, die den Heer Enklaar naauw aan het hart ligt.

Op Zaturdag 5 Jan. 1861 zal, in een der localen van het direc[tie]gebouw te Willemsoord, worden aanbesteed: Het inrigten van geb[ouw] N°. 17 tot eene werkplaats ter herstelling van stoomwerktuigen en st[oom]ketels en eenige daarmede in verband staande werken op het mari[tiem] etablissement te Willemsoord.

---

* 's GRAVENHAGE, 25 Dec. HH. MM. de Koning en de Koningin benevens Z. K. H. de Prins van Oranje hebben heden morgen de g[odsdienst]dienstoefening in de Fransche kerk, onder het gehoor van den Wel-Eerw. Heer Ds. Secretan, bijgewoond.

— Heden morgen is de Heer de Bock van Hermansdorf, gezant van Z. D. H. den Groothertog van Nassau alhier, uit de residentie naar Lux[em]burg vertrokken.

— De audientie van den minister van marine zal op Vrijdag 28 dezer niet plaats hebben.

— Ingevolge eene oproeping in de dagbladen, werd gisteren midd[ag] in het gebouw Diligentia eene vergadering gehouden, om te bespreken de te nemen maatregelen tot voorkoming van de doorsnijding van het bos[ch] door een spoorweg van 's Hage naar Scheveningen. De Heer Mr. G. [...] v. d. Linden belastte zich met de leiding der vergadering en stelde vo[or] een adres aan Z. M. den Koning te rigten, ten einde te verzoeken, dat [de] spoorweg niet de rigting neme, welke nu is uitgebakend. Een der aanwe[zigen] verlangde daarbij tevens in dit adres den wensch uit te drukken, dat de spoorweg aan de westelijke zijde der stad worde gelegd. Dit laatste vooral vond veel bestrijding en toen de voorzitter voorstelde, dit punt [uit] het adres op te nemen, verklaarden onderscheiden aanwezigen, also[o] hunne goedkeuring aan het adres niet te kunnen schenken. De voorzitter stelde daarop voor, dat door hem eenige personen zouden worden benoemd om zoodanig adres te ontwerpen, waartoe werd overgegaan, zoodat al[dra] een adres ter teekening zal worden aangeboden, om den spoorweg [ten] westen van de stad te leggen.

* HOORN, 24 Dec. Heden is het feest in onze stad. Eene harddraverij [met] narrensleden, waaraan al wat rijk is onder onze stadgenooten en boerenstand deel neemt, wordt met allen luister in onze hoofdstraat ten uitvoer gebragt. De schoonste sleden en paarden, de rijk met goud en diamanten versierde boerinnen zetten aan dit feest een luister bij, die eenig in zijn soort [en] alleen in Noord-Holland te zien is. De met vlaggen versierde hoofdstraat leverde een allerschoonst gezigt en het aanvankelijk fraaije weder ve[r]heerlijkte zeer dit volksvermaak. Aan den wedstrijd namen 18 sleden deel, van welke de prijs, bestaande in een fraai hoofdstel, behaald werd door den Heer Kees Schippers, te Zomerdijk, en de premie, een fraaije staartriem, door den Heer Klaas Beerepoot, te Hoogcarspel; prijs en premie waren uitgeloofd door de burgers der hoofdstraat en de kasteleins. Jammer, dat de sneeuwjagt ten laatste het vermaak stoorde.

* ARNHEM, 25 Dec. Heden namiddag heeft zich het eerste drijfijs [op] den Rijn bij deze stad vertoond, de schipbrug is afgenomen, zoodat [de] overvaart thans per veerpont geschiedt.

* NIJMEGEN, 25 Dec. Heden is de gierbrug weggenomen. De rivier was met eenig drijfijs bezet; thans geschiedt de overvaart met ro[ei]schuiten.

* OUDELANDE, 25 Dec. Op den 21sten dezer had hier een droevig ongeval plaats. Bij het rooijen van iepenboomen was een boom in e[en] anderen nog staanden boom gevallen. Een arbeider, die daarbij tegenwoordig was, wilde behulpzaam zijn in het afhakken der takken om [den] boom te doen vallen; doch hierbij nam de boom eene verkeerde rigting [en] knelde den arbeider zoodanig tusschen de takken, dat hij op het oogenblik overleed. De arbeider A. Koole genaamd, de zoon eener weduwe, was een oppassend jongeling en de steun zijner moeder.

(VERVOLG DER BERIGTEN ZIE BLADZ. 5.)

VERKOOPING VAN HUIZEN.

Maandag 24 December in het O. Z. Heeren-Logement.

N°. 1. Huis, Singel bij de Korsjespoortsteeg. *f* 6950. *f* 50. Opgeh. [...] 2. De Houtzaagmolen, Zuidelijk Zaagmolenspad. *f* 3700. *f* 500. L. [...] Schade Jr. — 3. Vijf Huizen, Willemstraat. *f* 1475. *f* 150. C. Wiegand. — 4. Huis, Spiegelstraat bij de Keizersgracht. *f* 4550. *f* 100. G. Fikkert Jr. — 5. Dito, Kerkstraat bij de Vijzelstraat. *f* 3425. W. A. J. Vroom As. — 6. Dito. Niet geveild. — 7. Dito, Anjelierstraat bij de eerste Dwarsstraat. *f* 1100. A. Be[...] *f* 1400. *f* 40. J. Schreiber. — 8. Dito, Rapenburgerstraat. *f* 1100. A. N[...]man. — 9. Dito, als voren. *f* 712. Denzelfden. — 10. Buitenverblijf. *f* 7[...] geveild. — 11. Het door brand beschadigd Huis, St. Annastraat. *f* [...] W. Feye.

De INSCHRIJVING voor de 250,000 OBLIGATIEN van het Ottomanische Rijk is vastgesteld op

DONDERDAG 27 DECEMBER 1860.

Deze Obligatien zijn elk ten bedrage van 500 frs., worden met 500 frs. afgelost en uitgegeven voor 312 frs. 50 c., gevende een Intrest van 30 frs. jaarlijks of 9½ pCt.

Bij Contract van 29 Oct. 1860, aangegaan tusschen het Ottomanisch Gouvernement en de HH. MIRÈS EN C°., geratificeerd bij firman (besluit) van Z. Keizerl. M. den Sultan, is eene Geldleening aangegaan.

WAARBORGEN.

Bij firman van Z. M. den Sultan zijn de verpachte Inkomsten des Rijks tot onderpand aangewezen en gespecificeerd in Art. 9 van het Contract bevestigd geworden.

Deze voor de Rentebetaling en aflossing der Leening bestemde inkomsten bedragen in Turksche Piasters . . . . 141,081,[illegible]
of in Ponden Sterling . . . . 1,28[illegible]
of in Francs . . . . 32,0[illegible]

Aangezien de voor het voldoen der jaarlijksche verpligtingen van Intrest en Aflossing benoodigde som niet meer dan 27,360,000 Frs. beloopt, zal het overschot gestort worden in de kas van het Ministerie van Financien des Ottomanischen Rijks (art. 11).

COMMISSIE VOOR DE LEENING.

Overeenkomstig de bepalingen van Art. 12 van het Contract, hebben de Contractanten der Leening het regt, om zich bij het Gouvernement te doen vertegenwoordigen en kunnen dien ten gevolge regtstreeks uit de handen der Borgen van de Verpachtingen ontvangen de successive storting[en] der verpachte Inkomsten, die speciaal zijn aangewezen voor de dienst van den Intrest en de Aflossing der Leening.

Voor de uitvoering van deze beschikking heeft het gouvernement van Z. Keizerlijke Maj. magtiging verleend tot de zamenstelling eener Speciale Commissie van Twaalf Leden, residerende te Konstantinopel, te Parijs en te Londen.

TERUGBETALING VAN HET KAPITAAL.

Deze Obligatien zijn aflosbaar met 500 frs. in zes en dertig jaren, bij wijze van Halfjaarlijksche Uitlotingen, die te Parijs zullen plaats hebben. De eerste trekking zal gehouden worden in de maand Junij 1861 en de terugbetaling der Uitgelotene Obligatien zal geschieden met 500 frs., te beginnen met 1 Julij 1861 met bijbetaling van den Interest.

BETALING VAN DEN INTEREST.

Deze Obligatien, ieder groot 500 frs., geven 30 frs. Interest 's jaars, te rekenen van 1 Januarij 1861, betaalbaar 1 Julij en 1 Januarij te Parijs en te Londen.

ATTRIBUTIEN DER OBLIGATIEN.

Ingevolge de getroffen overeenkomst is toegewezen:
Aan de Bankiers te Konstantinopel, vertegenwoordigd te Parijs door de [...]

H. G. COUTURIER en Cº. en A. ROSTAND, deze laatste handelende voor de HH. G. HAVA en Cº. . . . . 100,000 Obligatiën.
Aan de HH. ARLAUD, G. COURT en Cº., op ... naam en op de namen van hunne lastgevers te Constantinopel . . . . 80,000 "
Aan de Actionarissen der Caisse Générale des Chemins de Fer . . . . 25,000 "
Voorts zijn voor openbare inschrijving afgezonderd 250,000 OBLIGATIEN.

CONDITIEN DER INSCHRIJVING.

Deze Obligatien worden uitgegeven voor 312 frs. 50 c.
Zij zijn betaalbaar als volgt:
62 frs. 50 c. bij de inschrijving.
50 " binnen de 10 dagen na de afkondiging der verdeeling
50 " van 20 tot 30 Januarij.
50 " van 18 tot 28 Februarij.
50 " van 20 tot 31 Maart.
50 " van 20 tot 30 April.

Totaal 312 frs. 50 c.

De Inschrijvers, die bij de Inschrijving het geheele bedrag der Obligatiën ...orten, zullen eene vergoeding van 5 frs. genieten, die hun na de repartitie in rekening zal gelden.
De Inschrijving is geopend:
Te Parijs bij de HH. J. MIRÈS EN Cº, rue Richelieu 99.
Te Londen bij de Turksche Bank.
Te Brussel bij de HH. TIBERGHIEN DELLOYE en Cº.
Te Amsterdam bij de HH. ALSTORPHIUS en VON HEMERT.
Te Hamburg bij de HH. J. BEREMBERG GOSSLER en Cº.
In de steden, waar de Fransche Bank Bijkantoren heeft, kunnen de ...tingen geschieden aan het Credit der HH. J. MIRÈS en Cº.
...rmits de Inschrijving op 27 December wordt gesloten, zullen de Aandeelhouders der Caisse Générale des Chemins de Fer vóór het verstrijken van dien dag gebruik moeten maken van de hun gereserveerde bevoegdheid.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel voorspoedig van eene *DOCHTER*, ELISABETH JOHANNA AGNES SIEWE, geliefde Echtgenoote van
AMSTERDAM, 24 December 1860. G. J. DE RIJK. (21702)

Heden beviel van eene welgeschapene *DOCHTER* HERMINA LEINWEBER, geliefde Echtgenoote van (21706)
AMSTERDAM, 24 December 1860. F. REYSENBACH.

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, E. S. H. ROHLING—BERGER.
AMSTERDAM, 24 December 1860. (21699)

Heden beviel van eene welgeschapene *DOCHTER* A. BAKEMA, geliefde Echtgenoote van H. D. VERMEULEN.
AMSTERDAM, 25 December 1860. (21701)

Bevallen van eene *DOCHTER*, G. C. LONTE, Echtgenoot van C. SORBER.
(21691)
Hofstede DEMERARIJ, WEESPERCARSPEL, 23 December 1860.

Heden overleed tot diepe droefheid van mij en mijne kinderen, mijne geliefde Echtgenoot ANNA SYBRANDS, in den ouderdom van circa 58 Jaren. H. TAKES.
AMSTERDAM, 23 December 1860. (21666)

Heden overleed onze jongste Lieveling BRIGITTA ALIDA, in den aanvalligen leeftijd van twee Jaren. T. SCHOONENBURG.
AMSTERDAM, 23 December 1860. B. A. SCHOONENBURG,
(21700) *Eenige Kennisgeving.* KOENEN.

Op heden overleed mijn innig geliefd Dochtertje CORNELIA ELISABETH, oud Veertien Jaar. (21694)
HAARLEM, 24 December 1860. D. J. SCHERER.

Onze hartelijk geliefde CORNELIA werd ons heden, in den ouderdom van 8 jaren en 8 maanden, na eene hevige, doch kortstondige ziekte, door den dood ontrukt.
HOORN, 23 December 1860. C. BLOEM Az.
(21678) G. BLOEM—SCHUIT.

Voor de menigvuldige blijken van belangstelling, ons betoond bij gelegenheid onzer Vijftigjarige Huwelijksvereeniging, brengen wij door dezen aan Vrienden en Bekenden onzen hartelijken dank.
KOOG A/D. ZAAN, K. HAREMAKER Jz.
24 December 1860. EN
(21695) M. VAN DEN BOS.

Die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van den Heer ADRIANUS MARTINUS BRASKAMP, in leven Makelaar, gewoond hebbende te Amsterdam op den Binnen-Amstel bij de Amstelgracht, onlangs overleden, gelieven daarvan vóór of uiterlijk op Ultimo December dezes Jaars opgaaf te doen ten Kantore van den Notaris W. F. OVERHOFF Jr., aan het 's Gravenlandsche Veer bij den Groenenburgwal, C 476, te Amsterdam. (21657)

Zij, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan wijlen den Heer CHRISTIAAN BRANDSEN, in leven Grutter en Koopman te Amersfoort, worden verzocht daarvan opgave en betaling te doen vóór 15 Januarij 1861, bij den Heer W. VAN BRINKESTEIN, Koopman aldaar, of wel ten Kantore van Mr. H. W. VAN WERKHOVEN, te Amersfoort. (21340)

HOMOLOGATIE.

Belanghebbenden worden verwittigd, dat de Arrondissements-Regtbank alhier bij Vonnis van heden, 24 Dec. 1860, het Accoord door den Gefailleerde H. H. KOTHE aan zijne Schuldeischers aangeboden, heeft GEHOMOLOGEERD.
De Curator zal op Woensdag 9 Januarij 1861 des Voormiddags van 10—12 ure, ten zijnen Kantore op de Keizersgracht hoek van de Leidschestraat JJ 368, vaceren tot uitbetaling der preferente Schulden, benevens het bedrag der aan de concurrente Schuldeischers toekomende gelden.
AMSTERDAM, 24 December 1860. De Curator voornoemd:
(21640) M. C. VAN HALL.

VERIFICATIE.

De nadere bijeenkomst van Schuldeischers in het faillissement van PIETER KNORR, koopman te Bolsward, ter Verificatie hunner pretentiën, is bepaald op Woensdag den Negenden Januarij 1800 een en Zestig, des middags één uur, in het Paleis van Justitie te Sneek.
SNEEK, 20 December 1860. Mr. H. H. HEDDINGA, Jr.
(21675) *Curator.*

Het BESTUUR der **HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN**, opgerigt in den jare 1807, adverteert, dat van 2 Januarij 1861, dagelijks, ten Kantore van gemelde Societeit, in de Regulierswarsstraat bij het Koningsplein, X 301, zal gevaceerd worden ter betaling der gewone **JAARLIJKSCHE UITDEELING**, verschenen 31 December 1860, over het door de Aandeelhouders bijeengebragte Fonds.
De Directeur,
(21325) **P. LANGERHUIZEN.**

DIJKGRAAF en HEEMRADEN van de Bijlmermeer berigten aan HOUDERS van AANDEELEN ten laste van gemelden Polder, dat op Vrijdag 28 December 1860, des Namiddags ten Een Ure, in het Lokaal *de Karseboom*, in de Kalverstraat te Amsterdam, ter Aflossing zullen worden **UITGELOOT VIJF AANDEELEN**, en dat dezelve benevens de op primo Januarij 1861 verschenen COUPONS en overige AANDEELEN na dien datum betaalbaar zijn ten Kantore van de Heeren VAN DEN BROEKE EN Cº., te Amsterdam. (21565)

Premium der K.K. Börse-Sensale in Wien.

Der VORSTAND beehrt sich anzuzeigen, dasz das **PREMIUM** vom 1 Jan. 1861 angefangen, an allen Börsetagen ein Coursblatt unter dem Titel:
COURSBLATT DES PREMIUMS DER K. K. BÖRSE-SENSALE
schon um 3 Uhr Nachmittags ausgegeben wird und erlaubt sich zur Pränumeration auf dasselbe einzuladen.
Die Bedingungen sind:
für die Provinzen und das im Deutsch Österr. Postverein stehende Ausland
Vierteljährig Ö. W. *f* 2.40 n. Rz. } je Exemplar, und bis zu 10
Halbjährig " " 4.80 " } Exemplaren um Ö. W. *f* 1.50
Ganzjährig " " 9.60 " } n. Rr. für jedes Exemplar.
im Quartal mehr, ohne Porto Erhöhung.
Pränumerationen werden angenommen: In Wien in der Kanzlei des Premiums und der Wiener Effecten-Societät im neuen Bank- und Börse-Gebäude, bei den K. K. Postämtern und sämmtlichen auswärtigen Post-ämtern.
WIEN, December 1860. **VOM VORSTANDE.**
(21692)

De bekende en onbekende Schuldeischers in de onder voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen Mejuffrouw LOUISA WILHELMINA CATHARINA GERDES, Weduwe PHILIPP HEINRICH KÖLSCH, in leven *Winkelierster*, laatst zonder beroep en te Amsterdam in de Haarlemmer-Houttuinen, Numero 135, overleden, worden verwittigd, dat de REKENING en VERANTWOORDING wegens het beheer van gemelden Boedel, dagelijks van heden af aan tot den 15den Januarij 1861, ter inzage zal liggen ten Kantore van den Notaris J. H. BOK Jr., te Amsterdam, van Tien Ure des Voormiddags tot Twee Ure, terwijl na dien tijd, geen verzet gedaan zijnde, zal worden overgegaan tot voldoening der schulden, voor zoover het bedrag der Nalatenschap zal toereikend zijn. (21617)

In de Gemeente FIJNAART EN HEYNINGEN worden gevraagd **TWEE HULPONDERWIJZERS**, één daarvan bepaaldelijk bestemd, om aan het hoofd te staan eener afdeeling voor meer uitgebreid Lager Onderwijs, waar de Beginselen der Fransche Taal en die der Wiskunde zullen Onderwezen moeten worden, en die mitsdien bevoegd moet zijn om daarin Onderwijs te geven, tegen genot eener Jaarwedde van *f* 500, voor dezen, en van *f* 250 voor dien, voor gewoon Lager Onderwijs.
SOLLICITANTEN vervoegen zich in Persoon, of met Franco Brieven, met overlegging der vereischte stukken, vóór den 8sten Januarij 1861, bij den Burgemeester der voornoemde Gemeente.
Burgemeester en Wethouders van Fijnaart c. a.:
De Secretaris, De Burgemeester,
(21621) **W. A. LAURENSE. A. MARIS Cz.**

VERGLAASDE IJZEREN PANNEN EN POTTEN.

Naar aanleiding der verontrustende berigten in de *Amsterdamsche Couranten* van 30 November en 5 December, en der Waarschuwing van het geacht Bestuur dezer Stad, geplaatst in de Courant van den 22sten dezer, neemt de Ondergeteekende de vrijheid het Publiek te berigten, dat bij hem voortdurend verkrijgbaar zijn **VERGLAASDE IJZEREN PANNEN en POTTEN**, met het Merk **L. D.**, welke na een Scheikundig Onderzoek door eenen geachten Deskundige het bewijs geleverd hebben, geene schadelijke bestanddeelen in zich te bevatten. Het Attest, ten bewijze van het bovenstaande, ligt voor belangstellenden bij den Ondergeteekende ter inzage.
D. VISSER, *in IJzerwaren*,
Utrechtsche Straat tusschen de Prinsengracht en
(21616) de Kerkstraat, Z 23.

Aanbieding van EIKEN, IPEN, BEUKEN, LINDEN, ESSEN, ESDORENS, ACCACIAS, KASTANJES, POPULIEREN en andere diverse HEESTERS; EIKEN, IPEN, ESSEN, ESDORENS, BERKEN, ELZEN, ACCACIAS, PRUNUS, WERF en andere diverse BOET- en PLANTSTEKKEN; VRUCHTBOOMEN in alle vormen en veel soorten, altijd groene HEESTERS, SPARREN, diverse BLOEMSTRUIKEN, SIERHEESTERS, enz. enz. Adres Franco onder Letter B. D. bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD EN ZOON, Beurssteeg E 188 te Amsterdam. (21601)

HET BESTUUR DES POLDERS VAN DER EIGEN

in Noord Brabant, zal op een later aan te kondigen tijdstip Verkoopen, het

GAANDE WERK

van den thans bestaanden **GROOTEN WATERMOLEN** te Orthen; de Eiken Koning is lang 11 el 30 en zwaar 44 a 44 duim, Borsten Ronsels, Kamrad naar evenredigheid. Intusschen zijn informatien te bekomen bij den Penningmeester Mr. J. VERSFELT.
'S BOSCH, 20 December 1860. (21638)

W. G. KLEMAN, Makelaar, zal ingevolge Order van zijne Principalen, ten overstaan van den Notaris T. J. VAN RIET, op Maandag 7 Januarij 1861, des Middags ten 12 Ure precies, voor den Stal in de Kerkstraat, tusschen de Vijzel- en Spiegelstraten, Nº. 583, presenteren te Verkoopen: Een **SPAN** van Twee uitmuntende schoone zeer geremonteerde, goed aan den weg loopende, Zevenjarige, Zwart Langstaarten, Merriën, **KOETS- en WAGENPAARDEN.** Eene modieuse goed onderhouden **KOETS-VIGILANTE**, met Supra Fijn Laken bekleed, Zijden Passementen en sierlijk gemonteerd; een zoo goed als nieuwe **TOMPOUCE** met dito Bekleedsel; een fraaije **TWEEBAKSWAGEN** met Tentkap en Losse Knechtsachterzitting; een **AFRIJ- of MONSTERWAGEN** op Riemen en Veeren, en een **PLAATSWAGEN.** Onderscheidene Spannen, net bewerkte, met nieuw Zilver gemonteerde **TUIGEN**, Hoofdstellen, Zweepen, Bitten, Wollen en Linnen Staldekken, Rijtuigdekkleeden, en meerdere **STALGOEDEREN.** Alsmede een restant welgewonnen **HOOI.** Alles nagelaten door wijlen Vrouwe CHRISTINA MARIA JACOBA KOCH, Weduwe den Wel-Edelen Heer PIETER VAN CRANENBURGH. Zijnde de Goederen voor een ieder op den Verkoopdag te zien, en nadere Informatie te bekomen bij genoemden Makelaar.
NB. In deze Verkooping kan niets worden bijgevoegd. (21664)

UIT DE HAND TE KOOP.

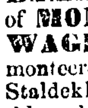
wegens Sterfgeval: Een **HUIS**, met drooge apart ingaande **KELDER**, staande op de Heerengracht bij de Heisteeg, Buurt KK 137. Dagelijks te bezigtigen en aldaar nader te bevragen. (21632)

Te Huur à *f* 350.

Op het vroolijkste gedeelte van het Singel wordt tegen 1º. Mei 1861 TE HUUR aangeboden: Een net **HUIS**, bevattende 5 Kamers, met Alcove, Keuken, Provisiekelder, Zolder, Vliering en verdere Gemakken. Adres met Franco Brieven, onder Lett. F. J., bij den Boekhandelaar J. S. DE HAAS, N. Z. Achterburgwal bij de Gasthuismolensteeg, G 315, te Amsterdam. (21627)

Met primo Januarij 1861 wordt het KANTOOR van **AND. ASSCHER**, Commissionnair in RUWE EN GESLEPEN DIAMANT, PAARLEN en EDELGESTEENTEN **VERPLAATST** naar de Rue Taitbout 14.
PARIJS, 21 December 1860. (21626)

METAALDRAAIJERS en **BANKWERKERS** in IJzer, hun Ambacht goed verstaande en VAST WERK begeerende, kunnen zich daartoe aanmelden bij den Directeur der Artillerie-, Stapel- en Constructie-Magazijnen te Delft, ten einde na het afleggen van eene Proef van Bekwaamheid, in dienst te worden gesteld.
DELFT, 22 December 1860. (21608)

Tegen Primo Januarij a. s. verlangt men alhier op een COMMISSIONAIRS-KANTOOR: Een Fatsoenlijk **JONG MENSCH**, niet beneden de 16 jaren. Adres Franco, onder T., bij de Kantoor-Boekverkoopers VAN TUBERGEN EN KRUYSMULDER, op het Rokin bij den Vijgendam. (21630)

Een eenig HEER van ruim 50 Jaar, van een zwak Ligchaamsgestel, wenschte eene Fatsoenlijke **BURGER JUFVROUW** of **WEDUWE** te vinden, die voor gezamentlijke kosten de kleine Huishouding op eenvoudigen voet zoude willen waarnemen en hem Verzorgen op nader te bepalen gunstige voorwaarden. Met opgave van leeftijd vervoege Inclinerende zich met franco Brieven onder Lr. N. F., Bureau Handelsblad. (21631)

Een **BURGER JONGELING**, 16 a 18 Jaar oud, eene nette en vlugge hand Schrijvende, kan op een **KANTOOR** geplaatst worden. Eigenhandige aanbieding onder Lett. I. B. Bureau Handelsblad, met opgave bij wien informatien te erlangen zijn. (21648)

Op een MAGAZIJN in MANUFACTUREN kan geplaatst worden: Een **JONGSTE BEDIENDE**, eene goede hand Schrijvende en reeds in het Vak werkzaam geweest zijnde, Salaris naar bekwaamheid. Adres Franco, Lett. B., bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD & ZOON, Beurssteeg, E 188, alhier. (21659)

Een **JONG MENSCH**, P. G., sedert 7 Jaren, in het vak van MANUFACTUREN, waarvan de drie laatste als Particulier Reiziger werkzaam, zag zich gaarne tegen Primo Februarij op een Magazijn of als Reiziger verplaatst, kunnende van gedrag en bekwaamheden de meest voldoende getuigschriften produceren. Adres Franco Brieven Lett. A. Z, Bureau Handelsblad. (21624)

Aanvraag om Dépôthouders.

Een sedert vele jaren gevestigd HANDESHUIS IN WIJNEN te Amsterdam, is genegen zich te verstaan met soliede personen, hier of elders, die voldoende zekerheid kunnen geven en de gelegenheid hebben om, hetzij als **DEPOTHOUDER** of **AGENT** in genoemd Vak werkzaam te zijn. Zij, die nadere inlichtingen wenschen te ontvangen, gelieven zich aan te melden met opgave waar informatie te bekomen is, Franco onder Lr. K. Z bij den Boekh. G. W. TIELKEMEIJER, Vijgendam alhier. (21625)

SCHOTSCHE EN ENGELSCHE BIEREN.

J. B. BOLLER heeft de eer te berigten, de ontvangst eener nieuwe Bezending van de voornaamste soorten **ENGELSCH BIER**, welke allen Gebotteld kunnen worden afgeleverd. Adres, Nes, A 305, den geheelen dag, en Singel bij de Bergstraat RR. 44, van 9 Ure des Morgens tot 8 Ure des Avonds. (21629)

H. GAILLIET,

CUISINIER,
vient de recevoir les **TERRINES DE FOIES GRAS** et de **PERDREAUX ROUGES AUX TRUFFES DU PÉRIGORD.** (21676)

HEEREN DISTILLATEURS EN CONFISEURS,

die zich wenschen te voorzien van de

GLUCOSE SIROOP,

aangekondigd in onze Circulaire, worden verzocht zich te adresseren, zoowel om dezelve te ontbieden als inlichtingen te bekomen, bij de Heeren V. D. WERFF EN SCHUT, Spiegelstraat, X 658, te Amsterdam, onze Agenten voor het gansche Rijk. (21670)
'S HAGE, 18 December 1860. **A. TOUSSAINT & Cie.**

J. J. FOCKE, KALVERSTRAAT, E 268,

blijft voortgaan finaal **UIT TE VERKOOPEN** ver beneden Fabrieksprijs, alle nog voorhanden zijnde diverse soorten **GLASWERK**, gekleurd, fijn geslepen, waaronder supra fijne Roomkommen, Fruitschalen, Compottes, Annanas en Bloemvazen, alsook een groot assortiment Artikelen, bijzonder geschikt voor **CADEAUX.** (21623)

ALBUMS EN CARTES PHOTOGRAPHIQUES.

Eene nieuwe verzameling **PHOTOGRAPHISCHE PORTRETTEN** van beroemde Tijdgenooten, in miniatuur-formaat, prachtige Albums voor Photographien (nieuw model), Vergrootglazen voor Photographien zijn heden bij de Ondergeteekenden ontvangen, alsmede **DEBUSCOPEN** (groot formaat), die voor Model-Teekenaars en Dames Handwerken zeer aanbevelenswaardig zijn. (21656)
J. C. LOMAN Jr., Kalverstraat bij den Dam, E 221.
JOHs. LEEUWENKUYL, Kalverstr. bij de Kapelsteeg, E 37.

PORCELEINEN. GALANTERIEN.

Men biedt ter overname aan eene WINKELZAAK in **PORCELEINEN** en **GALANTERIEN**, gelegen in het midden der Stad, het Huis tegen eenen matigen Prijs te Huur. Brieven Franco onder Lett. P. G. Bureau Handelsblad. (21671)

Voor eene Buitenlandsche **BEIJERSCHBIER-BROUWERIJ** wordt **IEMAND** in deze Stad als Commissionair gevraagd. Nadere informatien zijn onder Franco aanvragen te bekomen Bureau Handelsblad onder Lett. G. B. (21668)

ER WORDT VERLANGD te ROTTERDAM tegen 1 Februarij of 1 Mei aanstaande:

Een Huisknecht

van de R. C. Godsdienst, tegen ruim Salaris. Adres in Persoon of met franco Brieven onder Lett. C. aan den Boekhandelaar G. W. VAN BELLE, te Rotterdam. (21674)

Door vertrek naar elders, wordt met Februarij of Mei **IN HUUR** aangeboden: Twee Deftig **GEMEUBILEERDE KAMERS**, in het best gedeelte van eene der Hoofdstraten. Adres onder Lett. P. in den Boekwinkel van de WED. G. GOOSSENS, St. Luciensteeg. (21658)

DIENSTBODE.

Tegen 1º. Februarij e. k. verlangt men eene **DIENSTBODE**, die eene goede Burger Pot kan koken en verder Huiswerk verrigten. Zij die bewijzen van goed gedrag kunnen leveren en minstens twee Jaren in eene Dienst gewoond hebben, kunnen zich schriftelijk en franco onder Lett. M. aanmelden, bij de Kantoorboekhandelaren M. WESTERMAN EN ZOON, Kalverstraat E. 50, te Amsterdam. Het Loon is *f* 60, met tamelijk goed Verval. (21639)

BODEN EN COURANTEN-OMBRENGERS

In alle plaatsen in ons Vaderland, kunnen met zeer weinig moeite een voordeeltje genieten. Adres Franco onder Lett. D., bij de Boekhandelaars SCHALEKAMP, VAN DE GRAMPEL EN BAKKER, te Amst. (21667)

Een **JONGELING**, 22 jaren oud, sedert 5 jaren op een **ASSURANTIE-KANTOOR** werkzaam, doch aldaar geen vooruitzigt hebbende, biedt zich aan voor Kantoorwerkzaamheden, zijnde zijn Patroon bereid de verlangde informatien te geven. Adres Lett. M. bij den Kantoorboekverkooper J. J. WIJCHERS, Oude Leliestraat, bij het Singel. (21665)

GAREN, BAND EN SPEELGOED.

In eene der Hoofdstraten aan de levendige zijde, biedt men, wegens verandering van Betrekking, tegen Pº. Februarij of eerder TE KOOP aan: Eene florissante **AFFAIRE** in **GAREN**, **BAND** en **SPEELGOED**, welke door eene Vrouw kan worden waargenomen. Het **HUIS** is voor een matigen Prijs TE HUUR. Adres met Franco Brieven, onder de Lett. Y. Z., bij den Boekverkooper J. G. LANKELMA, Haarlemmerdijk, UU, 352, te Amsterdam. (21628)

WIE NIET HOOREN WIL, MOET VOELEN.

Een NIEUWJAARS-NOVELLE, met elf Portretten, waaronder dat van "Oom Jan," komt voor in

het Leeskabinet

voor 1861, Nº. 1, waarin men voorts nog aantreft: Geschiedenis van de Weduwe Pouwels, De Dominé en zijn Broeder de Huzaar, alsmede zijne Zusters de Prinses en de kleine Heks, De Sint Pieterspenning en zekere Natie, radicaal genezen van de Spoorwegkoorts, Het Tollensfeest en de Commissaris van Policie, enz. enz. Voorts: **HET HUIS TE MERWEDE**, met eene fraaije Afbeelding in kleurendruk. **VIER KOMMEN MET KOKEND WATER**, of vindingrijk ontdekkingsmiddel van een Amsterdamsch Justitie-Ambtenaar. Eindelijk nog een

WONDERBAAR RAADSEL,

door welks beantwoording men aanspraak maakt op een BOEKGESCHENK ter waarde van circa **VIJFTIG GULDEN.** (21633)
AMSTERDAM. **H. FRIJLINK**, *Uitgever.*

HUISHOUDKUNDIGE BESCHOUWINGEN

DOOR
Mr. R. C. Baron D'ABLAING VAN GIESSENBURG.
PRIJS *f* 2.50.
Verkrijgbaar bij den Boekhandelaar L. VAN EGMOND Jr., te Arnhem.
NB. Wordt niet dan voor Rekening verzonden. (21672)

F. C. BÜHRMANN. Kalverstraat over het Klooster.

GOEDKOOPSTE LEES-BIBLIOTHEEK

der Nieuwste **HOLLANDSCHE, FRANSCHE** en **ENGELSCHE** Werken, per Jaar Vijf Gulden met de beste **TIJDSCHRIFTEN** (naar eigen keuze) Acht Gulden per Jaar. (21660)
BOEKEN } Hollandsche en Engelsche, per Dag 2 Cent, per Week 10 Cent.
IN HUUR: } Fransche . . . . . . " " 1 " " 5 "

Men betaalt 40 Centen VOOR EENE AGENDA

VOOR ELKEN DAG VAN HET JAAR,
bij **GEBROEDERS KOSTER**, Leliegracht. (21380)
De Agenda is onmisbaar voor iedereen die Zaken doet.

Onder hartelijke DANKBETUIGING voor het blijk van edelmoedige belangstelling, voldoet de Commissie, belast met het beheer der BEWAARSCHOLEN voor Behoeftige Ned. Israël. Kinderen alhier, aan het verlangen van den Onbekenden Milden GEVER, door hiermede te berigten, dat in handen van den Ondergeteekende eene Som van **DUIZEND GULDEN**, onder Letters E. M., ten behoeve der Inrigting voormeld is ontvangen. **ALFRED PRINS**, Lid-Penningm.

(21655)

WAARDE LANDGENOOTEN!

De **NOOD** dringt ons de vele aanzoeken om Hulp met eene uit onze Gemeente te vermeerderen. De Christelijke Hulp en milde Bijstand aan andere Visschersdorpen verleend, schenkt ons het vertrouwen, dat ook de **NOODKREET** van HUIZEN'S VISSCHERS zich niet vruchteloos zal laten hooren! Even als elke andere Visschersplaats heeft ook ons Dorp ten gevolge van schrale Vischvangst met steeds toenemende Armoede te worstelen. Daarenboven is in den laatsten tijd door het Verongelukken van vele Visschers het getal der Weezen zóó gestegen, dat het ons, met onze weinige Fondsen, ondoenlijk is in hunne Behoeften genoegzaam te voorzien. Dien ten gevolge neemt Bedelarij hier dagelijks meer en meer toe en bedreigt Werkeloosheid onze gemeente met een spoedig en diep verval!

Slechts die Weezen en Bestedelingen, thans reeds 50 in Getal, in één Huis te kunnen opnemen, alwaar zij liefderijk verzorgd, Godsdienstig Opgevoed, door Werkverschaffing tot een werkzaam leven kunnen werden opgeleid, zietdaar! WAARDE LANDGENOOTEN! wat onze begeerte zij, en waartoe in onze Gemeente zelve reeds *f* 1400 is bijeengebragt. Zijn die Bijdragen nog gansch onvoldoende ter bereiking van ons doel, zoo is onze hope nu op Uwe zoo bekende Christelijke Liefde en Hulpvaardigheid! Och! beschaamt ons in die hope niet! Wel eens waar veel, zeer veel is reeds door UEd. gegeven, doch niettegenstaande onze overtuiging daarvan, kunnen wij echter niet nalaten ons met de verwachting te vleijen, dat gij bij de vele Giften reeds door UEd. op het Altaar der Liefde gelegd, ook nog wel ééne Gifte voor Huizen's Armen zult willen voegen!

Daartoe bewege UEd. de Heere, Wien de Penning slechts wordt geleend, welke aan de Armen wordt gegeven!

Tot het ontvangen dier Liefdegiften hebben reeds zich welwillend bereid verklaard de navolgende Heeren:

Amsterdam: De Heeren J. J. BREDIUS, Prinsengracht, LL 353; L. LANGERHUIZEN, Keizersgracht, RR 177; JER. MEIJES JOHZ., Brouwersgracht, SS 548; P. STEEN, Prinsengracht, SS 501; A. F. SONDORP, in het Burger Weeshuis; Ds. J. P. HASEBROEK, Ds. J. J. L. TEN LATE. Amersfoort: Ds. H. J. VAN HOORN. Arnhem: Ds. P. D. SCHOUW SANTVOORT. Dordrecht: Ds. H. J. VAN GRUTING. Gorinchem: Ds. A. DE PECKER. 's Gravenhage: Ds. T. C. R. HUIDECOPER, Ds. H. L. OORT. Leeuwarden: Ds. J. P. VAN HARENCARSPEL. Leiden: Ds. T. H. G. VAN ITERSON. Middelburg: Ds. B. J. H. TAATS. Naarden: De Heer A. L. DE ROEPER. Rotterdam: Ds. J. J. VAN OOSTERZEE, Ds. H. J. R. G. THEESING. Sneek: Ds. D. A. DE GROOT. Utrecht: Ds. F. C. VAN DEN HAM. Westzaandam: Ds. G. TER WEEME. Zwolle: Ds. J. G. VAN RIJN.

Elke Gift zal door de Ondergeteekenden met dankzegging in de *Haarlemsche Courant* en *Handelsblad* verantwoord worden, gelijk zij dan ook bij deze met blijdschap, onder dankbetuiging vermelden kunnen, dat reeds bij hen zijn ingekomen de navolgende Giften:

Bij **C. W. REBEL:** F. O. uit Arnhem, Muntb. *f* 10; W. A. v. T. uit Nieuwaal, een Coup, *f* 6.18½ en een Coup. *f* 1.23½, zamen *f* 7.42, P. D. uit Hilversum, Bankb. *f* 25; N. N., Postm. Baarn *f* 10; F. v. L., Bankb. N°. 69 *f* 100; H. v. Z., Bankb. N°. 285, *f* 100 Mevr. Douar. H. v. M., Bankb. B. 679 *f* 100; N. N. uit Naarden, Coup. Werk. Schuld 2½ pCt. N°. 5891 *f* 12.37½; N. N. Coup. Rusl. N°. 55582, N°. 25582 *f* 26.55.

Bij denzelfden door tusschenkomst van den Hr. A. F. SONDORP uit Amsterdam: N. X. *f* 1; B. B. *f* 3.50; B. een Muntb. *f* 10; B. R. *f* 10; X. B. *f* 2.50.

Bij **H. J. P.** v. D. **LINDEN:** A. M. v. L. uit Sprang *f* 5; FR. S. uit Nijmegen, 2 Muntb. zamen *f* 20; N. N. uit Doesburg, Coup. Werk. Schuld N°. 1539 *f* 4.95; N. N. uit Gouda *f* 5; J. P. M. uit Groningen, 2 Coupons zamen *f* 4.34.

Bij denzelfden door tusschenkomst van den Heer G. HARTOG uit Zwolle: C. B. *f* 25.

Namens de Commissie tot het Stichten van het Verpleeghuis:
C. W. REBEL, Burgemeester.
H. J. P. v. D. **LINDEN**, Predikant.

HUIZEN BIJ NAARDEN,
22 December 1860.
(21607)

Verschenen bij H. J. VAN KESTEREN, te Amsterdam:

GEDICHTEN

VAN J. M. E. DERCKSEN.

Gedrukt in het formaat der **JONGELINGSDROOMEN** van JAN VAN BEERS. De prijs is gebrocheerd *f* 1.50, geb. en verg. *f* 2.25, (21423)

IEDEREEN

HEEFT EEN AMSTERDAMSCHEN ALMANAK NOODIG.

Geene kinderachtige aardigheden, doch alléén datgene inhoudende, wat ons dagelijks te pas komt, is hij de vraagbaak voor iedereen en even gemakkelijk in de Portefeuille, in den Zak, op den Lezenaar, op Reis en in het Huishouden. Hij bevat 64 Pagina's lang 8° Schrijfformaat, en kost slechts

DERTIG CENTEN.

Te bekomen bij de Uitgevers GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht RR 78 en op aanvrage bij elken anderen Boekhandelaar. (21381)

Bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, ziet het licht:

VERSPREIDE EN NAGELATEN GESCHRIFTEN

VAN

Dr. J. VAN GILSE,

in leven Hoogleeraar aan de Kweekschool der Doopsgezinde Societeit te Amsterdam.

4 Deelen bij Inteekening *f* 9.57½.

Ook afzonderlijk te bekomen onder de navolgende titels:

Verspreide Opstellen van Historischen Inhoud, 2 dln. . . . *f* 5.80.
Verspreide Bijdragen tot Verklaring der H. Schrift . . . „ 2.50.
Twaalf Leerredenen . . . . „ 2.60.

Als vijfde of laatste deel zal in het volgend jaar verschijnen eene Levensschets van Dr. J. VAN GILSE van de hand van Prof. VETH, waarin deze zich voorstelt, ook door aanhaling uit zijne redevoeringen en Latijnsche Geschriften, een getrouw beeld van VAN GILSE's werkzaamheid en zienswijze te geven. (20924)

Bij den Boekhandelaar J. VAN HOEVE Jr., te Gorinchem, is dezer dagen voor rekening van den verzamelaar in het licht gegeven:

C. SCHOOR.

VERZAMELING VAN (ONGEVEER VIJFTIEN HONDERD) WOORDEN,

die, hoewel niet tot de Nederlandsche Taal behoorende, door ieder Beschaafd, Lezend en Denkend Nederlander dienen gekend en verstaan te worden. Voor slechts VIJFTIEN CENTEN is dit Boekje bij alle soliede Boekhandelaars te bekomen. (21645)

Doorschijnende Kristalzeep

van

Wilhelm Rieger,

LONDON, 26 Lambeth Hill, Doctors Commons, en Frankfort a. M.

Agent voor Holland, voor den Verkoop in het Groot,
de Heer **H. J. Robbers**, te ROTTERDAM, Oppert 245.

(17602)

Als **TWEEDE BEDIENDE**, met genot van Salaris, kan op een **NOTARIS-KANTOOR**, te Amsterdam, worden geplaatst iemand, die reeds eenigen tijd als zoodanig is werkzaam geweest. Adres met eigenhandig geschreven Franco Briefjes onder Lett. Z bij de Kantoorboekverkoopers BLIKMAN & SARTORIUS, te Amsterdam. (21673)

Tegen Primo Januarij a. s. wordt gevraagd voor een bejaard HEER bij fatsoenlijke Burger Lieden, in het midden dezer Stad: Eene **ONGESTOFFEERDE VOORKAMER**, liefst met Alcove. Opgave van Stand en Huurprijs bij STOKMANS EN RIJNDERS, Vijzelstraat bij de Reguliersdwarsstraat, onder Lett. T. (21618)

LOGEMENT, KOFFIJHUIS EN STALLING,

de Groote Zwaan,

TE ZUTPHEN.

DE ONDERGETEEKENDE bovengemeld Etablissement overgenomen hebbende, beveelt zich minzaam in de gunst van het reizend Publiek.

ZUTPHEN, December 1860. **J. DEKKER KLZ.** (21478)

Uitgave van H. J. VAN KESTEREN, te Amsterdam:

JONGELINGSDROOMEN,

DOOR **JAN VAN BEERS.** Vierde Druk.

Deze Bundel Poëzy bevat de meest geliefde Stukken van den Dichter: Livarda, bij de Wieg van een arm Kind, bij het Kerkportaal, Lievelingsdroomen, de Zieke Jongeling, enz. Prijs *f* 1.50, rijk Gebonden en Verguld *f* 2.25. (20888)

Leliegracht, RR 78.

NIEUWJAARS-

KANTOOR-
WINKEL-
MAGAZIJN-
HUISHOUD-
KEUKEN-
PAKHUIS-
ZAK-
REIS-
EN
NOTITIE-

BOEKEN.

BIJ

GEBROEDERS KOSTER.

(21382)

VIANEN'S KRUIDEN-POMADE

is het beste middel wat alle **HAARZIEKTEN** tegengaat, zij be binnen weinige dagen het uitvallen, voorkomt het grijs worden, bevord uitermate den groei en geeft het **HAAR** een schoonen en jeugdigen glans, vo Kinderen en jeugdige Dames is dezelve onontbeerlijk; H. K. H. Prins MARIANNE en de Hertogin van SAKSEN-WEIMAR hebben de **POMADE** ook met het beste gevolg gebruikt, als ook verscheidene ande Dames en Heeren, die volgaarne langs dezen weg willen getuigen, *Handelsblad* van 19 November 1860. Prijs *f* 1 het Fleschje, te Amsterda bij den Heer TOGNACCA en COSSA, hoek Kalverstraat en Rozenboo steeg, en bij den Eigenaar G. VIANEN, Lange Leidschedwarsstraat de Spiegelgracht, CC 292, en in de bekende Dépots. (21606)

Voor *f* 3.50 in plaats van *f* 8.50

zijn bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar.

GEDICHTEN van **MR. H.** **SPANDAW**, 5 Deelen met Portr en **VIGNETTEN** en de **GEDICHTE** van **MR. A. W. ENGELEN.** M Titelplaat op Staal. (21602)

DE JANUARIJ-AFLEVERING VAN HET

CHRISTELIJK ALBUM

bevat: Goede raad. Bij de intrede van het nieuwe jaar, door C. HOOIJER. Het verlangen naar God, de kracht des gebeds. (Eene toespraak), door Pr J. J. PRINS. — Zalig zijn de reinen van harte, want zij zullen G zien. (Bij de premieplaat), door Dr. H. P. BERLAGE. — God in den Hem door Dr. E. LAURILLARD. Stabat Mater, door J. P. DE KEYSE (Bij het titelvignet.)

Behalve het bijzonder keurig in Staal gegraveerd VIGNET, voorstellend *Maria de Moeder des Heeren aan den voet van het Kruis*, is bij de aflevering GRATIS aan de Inteekenaren toegezonden eene **EXTR SCHOONE PREMIEPLAAT** voor de Huiskamer, hoog 3½, br 2½ voet, naar de Schilderij van CH. LANDELLE, voorstellende: *Za de Reinen van Hart, want zij zullen God zien*, welke Plaat afzonderl à *f* 2.50 verkrijgbaar is.

Elke maandelijksche aflevering kost slechts 25 Cents. Men teekent voor een geheel jaar of 12 afleveringen à *f* 3.

Bij elk Boekhandelaar liggen de beide Platen met de eerste afleveri ter bezigtiging. (20618)

FINALE UITVERKOOP

van het MAGAZIJN van LAKENS, enz.,

op den Nieuwendijk, H 223,

TUSSCHEN DE GRAVENSTRAAT EN ST. NICOLAASSTRAAT.

Door spoedig vertrek naar NED. INDIE zullen de nog voorradig zijnde **GOEDEREN**, waaronder eene schoone Collectie LAKENS, DUFFELS, BAAIJEN, BEVERS en MANTELSTOFFEN, tegen en **ONDER FABRIEKSPRIJS** worden **UITVERKOCHT.** (21662)

Bij A. C. KRUSEMAN te Haarlem, verschijnt: DE EERSTE AFLEVERING VAN:

DA COSTA'S

KOMPLEETE DICHTWERKEN,

UITGEGEVEN ONDER TOEZIGT VAN

J. P. HASEBROEK.

DA COSTA'S KOMPLEETE DICHTWERKEN zullen vervat worden in twee of drie fraaije Boekdeelen, aan welker uiterlijke vorm de Uitgever het zich ten pligt maakt alle zorg te wijden.

Zij zullen worden uitgegeven in ongeveer Twintig maandelijksche Afleveringen, elke van Vier vellen druks. Het werk zal dus binnen twee jaren kompleet zijn.

Elke Aflevering kost 80 Cents.

Een keurig gegraveerd **PORTRET** van den Dichter zal, tegen den Prijs van 25 Cents, in den loop der uitgave aan de INTEEKENAREN worden afgeleverd.

Van heden af zal de uitgave geregeld worden voortgezet. (21598)

Bij de meeste Boekverkoopers, tegen den prijs van *f* 1.50, verkrijgbaar het

HUISHOUDBOEK VOOR 1861,

dat een ieder wordt aanbevolen, die eene Huishouding bestuurt. Het is een gemakkelijk en doelmatig ingerigt OPSCHRIJFBOEK, waarin men de uitgaven dagelijks kan noteren, en ze wekelijks en jaarlijks overzien, terwijl daarin bovendien gelegenheid gegeven wordt tot het aanteekenen van de verschillende huiselijke wederwaardigheden, die in den loop van het jaar voorvallen. (20704)

Bij J. BRANDT & ZOON, te Amsterdam, JOH. ENSCHEDÉ & ZONEN, te Haarlem, de Erven R. J. SCHIERBEEK en de Erven Wed. M. VAN HEYNINGEN BOSCH, te Groningen, is uitgegeven en bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar:

BLOEMLEZING

UIT DE EVANGELISCHE GEZANGEN,

ten dienste der Jeugd, in Scholen, Catechisatien en Huisgezinnen, bewerkt door Ds. C. E. VAN KOETSVELD, te 's Gravenhage.

Op ordinair Papier ingenaaid. . . . . à 20 Cents.
Op ordinair Papier in Linnen Band . . . . „ 35 Cents.
Op best zwaar Velin Papier in rood Linnen Band met Vergulde Stempel en Verguld op Snede . . . . „ 90 Cents. (19116)

Bij de Uitgevers GEBROEDERS DIEDERICHS, te Amsterdam, bij de voornaamste Boekhandelaren en bij HH. Postdirecteuren, wordt voor den Jaargang 1860 Inteekening aangenomen op een der

BELANGRIJKSTE EN GOEDKOOPSTE MAANDSCHRIFTEN OF BOEKWERKEN:

ONZE TIJD.

MERKWAARDIGE GEBEURTENISSEN ONZER DAGEN,

op het gebied van Staatkunde, Geschiedenis, Land- en Volkenkunde, Kunsten, Wetenschappen, Nijverheid, enz.

MITSGADERS

LEVENS- EN KARAKTERSCHETSEN VAN VERMAARDE TIJDGENOOTEN.

Met een aantal Portretten.

f 6 per Jaargang van 12 Maandelijksche Afleveringen of 2 Deelen.

Voor hem, die op de hoogte van zijnen tijd wenscht te blijven, is voorzeker geen Werk verkrijgbaar, dat den leeslust meer gaande zal houden en doelmatiger strekking heeft dan **ONZE TIJD**, waarvan *iedere maand* eene Aflevering van drie of meerdere Bladen druks het licht ziet, welke jaarlijks TWEE BOEKDEELEN vormen, die zooveel Letterdruks bevatten als *zes* gewone gr. 8°. Boekdeelen, versierd met een zestal Portretten der daarin voorkomende merkwaardigste Personen.

AVIS IMPORTANT.

Au 1er Janvier prochain, **L'ECHO UNIVERSEL**, JOURNAL HEBDOMADAIRE, cessera de paraitre. Il sera remplacé par un JOURNAL QUOTIDIEN sous le titre de **JOURNAL DES PAYS-BAS**, qui sera à même de publier entr'autres dans sa partie officielle les rapports des Consuls Neérlandais, documents intéressants qui ne peuvent que relever l'intérêt du nouveau Journal. On s'abonne chez l'Editeur **THÉODORE C. B. TEN HAGEN**, Nobelstraat 20 à LA HAYE, et chez les principaux Libraires et Directeurs des Postes. Prix de L'ABONNEMENT par trimestre: Pour La Haye fl. 5; pour la Province fl. 6; pour la Belgique fl. 7; pour la France fl. 8; pour l'Allemagne, l'Angleterre l'Espagne et le Portugal fl. 9. Pour les autres pays le prix varie selon le port. ANNONCES: fl. 1 pour les 6 premières lignes; 15 cents pour chaque ligne de plus. (20725)

AMSTERDAM, Woensdag 26 December.

Het voorloopig verslag over het wets-ontwerp tot nadere wijziging der postwet is rondgedeeld. Algemeen toonde men zich met de hoofdbepaling, de invoering namelijk van een uniform-port, ingenomen. Eenige leden echter achtten het roekeloos, zonder gebiedende noodzakelijkheid, 4 of 5 tonnen gouds af te staan. Men bragt dit in verband met den aanleg van staats-spoorwegen.

Eergisteren namiddag is een achtjarig knaapje met eene ijsslede op de Elandsgracht in het water gevallen, doch door J. M. A. Eichelberg, die het kind nagesprongen is, gered en in redelijken welstand naar de ouderlijke woning gebragt.

---

* 's GRAVENHAGE, 24 Dec. Z. M. de Koning zal aanstaanden Woensdag ten 12 ure eene groote audientie verleenen.

— Door Z. M. is aan HD. eersten adjudant, den generaal-majoor J. M. graaf van Lijnden, de vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de versierselen van ridder 1ste kl. der orde van St. Stanislas, welke onderscheiding aan gemelden generaal is geschonken door Z. M. den Keizer van Rusland.

— Z. M. heeft, bij besluit van 7 December jl. bepaald, dat het bedrag der schadeloosstelling wegens het gemis van fourrages aan de daarop regt hebbende generaals, hoofd en verdere officieren bij het leger, gedurende het jaar 1861 toe te kennen, tegen *f* 0.65 per paard en per dag zal worden berekend.

— Aanstaanden Woensdag zal er ten hove familie-diner worden gehouden.

— Z. K. H. Prins Hendrik heeft aan den Heer Beems, als commissaris van het Apollo's pensioenfonds, gevestigd te Amsterdam, eene geldelijke bijdrage voor dat fonds doen toekomen.

— Gisteren op den middag was het voor de residentiebewoners een ware feestdag in het Voorhout, door ooggetuigen te zijn van eene menigte narresleden. Daarin waren o. a. gezeten, H. M. de Koningin, Z. K. H. de Prins van Oranje, benevens vele aanzienlijken. De eene slede was al prachtiger dan de andere. In het Noordeinde heeft evenwel met eene narreslede een ongeluk plaats gevonden. Het paard werd schichtig en ging aan het hollen. De bestuurder viel er af en bekwam verschillende verwondingen en kneuzingen, zoodat hij met eene vigelante naar zijne woning is teruggekeerd.

* 's GRAVENHAGE, 26 Dec. Groot was ook gisteren het getal narresleden met fraai uitgedoschte paarden, dat in den omtrek van het Voorhout en den Vijverberg reed. H. M. de Koningin en Z. K. H. den Prins van Oranje namen aan dat wintervermaak deel.

— Gisteren werd bij gelegenheid van den eersten Kersdag in de R. C. Kapel op het Binnenhof alhier, eene nieuwe mis van den componist Joh. J. H. Verhulst, voor orgel en mannenkoor uitgevoerd.

— Hier ter stede heeft zich eene sub commissie gevormd tot oprigting van een standbeeld voor Vondel, onder voorzitterschap van den Heer Bakhuijzen van den Brink.

* DELFT, 23 Dec. Naar men verneemt zijn de kapiteins Engelvaart en Homming van het 1ste bat. van het reg. grenadiers en jagers, alsmede de kapt. Smissaert van het 7de reg. infanterie, tijdelijk gedetacheerd bij de normale schietschool te 's Gravenhage.

* HARDERWIJK, 23 Dec. Naar men verneemt, zullen door de regering in den loop der volgende maand eenige detachementen koloniale militairen (allen van Nederlandschen oorsprong), die bij het werfdepot ter dezer stede voor de Indische dienst zijn aangeworven en van de verschillende corpsen des legers hier te lande voor gemelde dienst zijn overgenomen, naar Java uitgezonden worden.

LAATSTE BERIGTEN.

LONDEN, Dingsdag 25 December.

Reuters Office heeft de volgende telegrammen ontvangen:

CALCUTTA 23 Nov. Invoer-Artikelen stil. Koper flaauw. Wissel op Londen 2.1¼. Vrachten rijzende.

SHANGHAE, 8 Nov. Invoer-Artikelen williger. Zijde rijzende. De omzettingen bedroegen 6000 b., de uitvoeren 39,600 b. Wissel op Londen ½ d. lager.

CANTON, 16 Nov. Invoeren flaauw, de uitvoeren van Thee bedragen 40,177,000 ℔.

PESTH, Maandag 24 December.

De benoeming van de leden van den raad van het stedehouderschap voor Hongarije is alhier ontvangen. Tot vice-president is benoemd de Heer Ladislas Karolyi en tot directeur der kanselarij de hofraad Sgaldi; zij aanvaarden hunne betrekking 2 Januarij.

De circulaire van den Heer v. Schmerling heeft een diepen indruk gemaakt.

MARSEILLE, Dingsdag 25 December.

Men meldt uit Gaëta, dat het vuur der belegeraars verdubbelde. De Spaansche gezant heeft zijn paleis verlaten, hetwelk van alle zijden met projectielen was doorboord. Naast den Koning zijn twee officieren door kogels getroffen. Er zijn weder nieuwe Sardinische batterijen opgerigt. Eene deputatie uit Calabrie is aldaar aangekomen en heeft beloofd den opstand in die streek te bevorderen.

Uit Napels meldt men van den 22sten, dat het berigt volgens hetwelk het Fransche eskader Gaëta zal verlaten de 5 pCts. 7 fr. heeft doen rijzen; zij worden genoteerd 81¼.

Behalve het besluit der inschrijving van alle burgers voor nationale militie en de aangekondigde mobielverklaring, worden bij een besluit van 20 dezer de ligtingen der vier laatste jaren opgeroepen. Zij zullen zich tegen het einde van Februarij met de mobile garde te Brescia moeten vereenigen.

Uit Rome wordt van den 22sten gemeld, dat van daar groote hoeveelheden levensmiddelen naar Gaëta zijn gezonden.

PER TELEGRAAF.

LONDEN, HEDEN, Woensdag 26 December.

Reuter's Office heeft berigten ontvangen van Pekin, loopende tot 31 Oct. De schadeloosstelling door China te betalen, is vastgesteld op 8 millioen taels. Het verdrag is van den volgenden inhoud: Art. 1. De Keizer betreurt het misverstand, dat bij de Takuh-forten heeft plaats gehad. Art. 2. De Britsche gezant zal te Pekin resideren. Art. 3 bevat de bepalingen omtrent de schadeloosstelling, welke in termijnen zal worden voldaan. Art. 4. De haven van Tiensin is voor den handel geopend. Art. 5. Het verbod van landverhuizing is opgeheven. Art. 6. Cowloon is aan de Engelschen afgestaan. Art. 7. Het verdrag van Tiensin wordt onmiddellijk ten uitvoer gelegd. Art. 8. Het verdrag zal in geheel China worden afgekondigd. Art. 9. De Engelschen moeten Chusan ontruimen en 8 Nov. Pekin verlaten.

Vier regementen zullen naar Engeland terugkeeren. De Keizer van China bevindt zich in Tartarije en moet 100,000 £ betalen aan de familien der in den laatsten tijd omgebragte gevangenen. Het zomerpaleis van den Keizer is door de Engelschen verbrand.

Uit Shanghae meldt men van 8 Nov., dat de opstandelingen Ningpo belegeren.

TEXEL, HEDEN, Woensdag 26 December.

Uitgezeild: Celebes, Reuvekamp Gille, Soerabaya.

Vertrokken Passagiers.

Naar SOERABAYA, per Celebes, kapt. Reuvekamp Gille: De Heeren de Vries en Eschauzier.

BATAVIA, WOENSDAG 14 NOVEMBER.

Koffij *f* 34.50.
Suiker *f* 15.50 voor N°. 16.
Rijst: Blanke *f* 150, Carga *f* 110.
Indigo *f* 4.15.
Arak *f* 55.
Huiden *f* 3.50.
Peper *f* 18.
Gom Damar *f* 22.50.
Gom Elastiek *f* 96.
Vrachten: Naar Holland *f* 80.
Koers op Holland *f* 104, op Londen *f* 11.

AANGEKOMEN voor 14 Nov.: Krimpen aan de Lek, Ouwehand, Japan. - Joh. Christiaan, Obelt, Amst. - Aldebaran, Meijboom, id. - Broedertrouw, Rotgans, id. - Drie Gezusters, Fischer, id. - Willem de Zwijger, v. d. Dries, Rott. - Maria Catharina, de Bos, Cardiff n. Singapore. - Herman, Velthoven, China. - Maleijer, Bok, Cardiff n. Singapore. - Anna Lena, Zaal, Amst. - Dionysia Catharina, v. d. Sprenckel, Singapore. - Amerika, Meermans, Rott. - Twee Cornelissen, Kreije, Singapore. - Cornelia Hendrika, Jaski, Amst. - Minister Pahud, Kievit, Singapore. - Admiraal Tromp, v. Tubergen, Amst. - Maria Magdalena, Willenbrink, Rott. n. Macassar. - Odilia Margaretha, van Geffen, Rott. - Davo, Wijtenhorst, China. - Valparaiso, Zwaneveld, Amst. - Walcheren, v. d. Heyden, Singapore. - Honigbij, v. d. Valk, Cardif n. Manilla. - Wilhelmina, Ihnen, Newc. (N. Z. W.) - Jan Pieterszoon Koen, Hugenholtz, Whampoa.

ANJER GEPASSEERD: Nederwaard, Kwakkelsteyn, Cardiff n. Singapore. - Jan van Schaffelaar, Verbeek, Sunderl. n. id. - H. Liduina, v. Brink, Japan n. Londen.

INGEZONDEN STUKKEN.

GARNIZOENS-VERANDERING. VASTE GARNIZOENSPLAATSEN.

Naar men uit de nieuwsbladen heeft vernomen zullen met Mei des volgenden jaars eenige garnizoens-veranderingen plaats hebben en de troepen alsdan in vaste garnizoensplaatsen gelegerd worden. Tegen het stelsel van vaste garnizoensplaatsen valt veel in te brengen, vooral met het oog op de gesteldheid van ons land, welks verschillende gewesten, wat bodem en luchtgestel aanbetreft, zóó verschillend is, dat men de garnizoenen gerust in *gezonde* en *ongezonde* zal kunnen verdeelen. Gezwegen van zoo vele andere omstandigheden, is het, uit dit oogpunt beschouwd, wenschelijk te achten, dat aan bovenbedoeld stelsel niet te streng worde vastgehouden en dat, indien de noodzakelijkheid gebiedend vordert, dat eenig regement de ongezonde garnizoensplaats verlate, alsdan daartoe gereedelijk worde besloten. Nog eene niet van belang ontbloote omstandigheid is er echter, die hierbij vooral in overweging dient te worden genomen, namelijk, of 's Gravenhage, wat de cavallerie en artillerie, en Zeeland, wat infanterie en artillerie aangaat, tot de vaste garnizoen zullen behooren. In het affirmative geval zullen de troepen in den Haag gelegerd, wel *eenigzins*, doch die in Zeeland zich bevinden, *geenzins* benijdenswaardig zijn, even weinig als die regementen, welke hunne vaste garnizoenen in de provincien Noord-Holland, Friesland en Groningen zullen bekomen.

Hoe aanbevelingwaardig het is, elk regement zooveel mogelijk in eene garnizoensplaats te vereenigen, zoo zal, wat de infanterie vooral aanbelangt, hier op menige uitzonderingen moeten gemaakt worden, aangezien men niet kan onderstellen, dat b. v. in Hoorn en in Woerden, waar bepaald infanterie tot bewaking der gevangenissen moet aanwezig zijn, een geheel regement zal geplaatst worden. Intusschen is de noodzakelijkheid, om sommige regementen te vereenigen en bij elkander te doen blijven, niet te betwisten; zoo kan b. v. het regement rijdende artillerie niet wel gescheiden worden; het 12 compagnien sterke reg. veld artillerie daarentegen zoude wel over twee of drie daartoe geschikte garnizoenen kunnen verdeeld worden. Voor de regementen kavalerie is het bovenal een wezentlijk vereischte, dat elk regement in zijn geheel zich in ééne garnizoensplaats bevindt, en dat het niet dan bij hooge noodzakelijkheid uit elkander worde gerukt; en in dat geval zal het toch hoog noodig zijn, dat het gedetacheerde gedeelte, gedurende de zomermaanden, waar dan ook, bij de overige escadrons worde gevoegd, ten einde gezamenlijk te kunnen manoeuvreren; zelfs zoude het voor de instructie van dat wapen zeer wenschelijk zijn, dat een paar regementen in elkanders nabijheid werden geplaatst, zoo als zulks zoude kunnen geschieden te Leyden en den Haag en te Zutphen en Deventer, ten einde, des vereischt, de noodige brigade exercitien te kunnen uitvoeren.

Bij de overweging der aan te wijzen garnizoenen voor de cavallerie verwacht men dat niet uit het oog zal worden verloren, dat het 3de regement dragonders reeds vroeger 2 jaren in de residentie heeft doorgebragt en met Mei aanstaande aldaar, even als elk der andere cavallerie-regementen op hunne beurt, vier jaren zal hebben vertoefd; alsmede dat het voor het 2de regement dragonders hoogst wenschelijk, ja noodzakelijk is, in een gezond oord te worden overgebragt, ten einde van de schade te kunnen bekomen, die het gedurende al den tijd van zijn verblijf in Haarlem heeft geleden. Om diezelfde reden is het te hopen, dat ook aan het 5de, 7de en 8ste regement infanterie andere en gezonde garnizoensplaatsen, bijv. Nijmegen, Breda, Maastricht zullen worden aangewezen. Wat aanbetreft de plaatsing der vesting-artillerie, hieromtrent valt niet veel op te merken, aangezien de compagnien van deze regementen van tijd tot tijd toch moeten afwisselen, dat nuttig en noodzakelijk is, doch weinig overeen te brengen met het stelsel van vaste garnizoensplaatsen. Ook voor de indeeling der miliciens bestaat voor dat stelsel geene bijzondere behoefte. Deze kunnen immers gevoegelijk worden ingedeeld bij die regementen, welke *in* of *nabij* hunne provincien gelegerd zijn en daarbij hunnen diensttijd volbrengen. Ook zal niet kunnen worden voorkomen, dat lotelingen, bestemd voor speciale diensten, bijv. cavallerie, mineurs en pontonniers, min of meer verwijderd van hunne haardsteden, daarbij hunnen diensttijd zullen hebben te vervullen.

Veel en velerlei nog is er te zeggen tegen het aannemen van het stelsel van vaste garnizoensplaatsen, doch wordt het nutteloos geacht daarover verder uit te wijden en daartegen bedenkingen in te brengen, te minder, omdat men vertrouwen genoeg in het doorzigt en de wijsheid van den tegenwoordigen minister van oorlog stelt, om niet te vooronderstellen, dat hij zelve de zwarigheden en de moeijelijkheden van het aannemen van het stelsel van vaste garnizoensplaatsen bij nadere overweging zal inzien.

12 November. V. G.

Aan de Redactie.

Met steeds klimmende verwondering heb ik het stuk geteekend H. in uw geacht dagblad gelezen en voelde mij na de lezing opgewekt, om daartegen eenige bedenkingen in het midden te brengen, die ik hoop, dat door u geplaatst zullen worden, niettegenstaande de schrijver, wanneer hij uwe aanmerkingen leest, reeds tot het denkbeeld moet gekomen zijn, dat zijne beschouwingen, wat juistheid en waarheid der opgegeven feiten betreft, veel te wenschen overlaten.

Ik wilde meer bijzonder het *beginsel*, waarvan de schrijver uitgaat, ter toetse brengen; hem aantoonen, dat zijne feiten juist het tegendeel bewijzen van hetgeen er naar zijn inzien uit moet voortvloeijen, en zal daartoe ZEd. op den voet volgen. De schrijver verklaart *„uit zijne ondervinding en ervaring”* de beschuldiging tegen de gymnasia *ongegrond, ongepast, onbewezen, onregtvaardig*. Nu zoude men kunnen verwachten, dat hij het ongegronde, ongepaste, onbewezene, onregtvaardige van zulk eene beschuldiging zoude hebben aangetoond uit de feiten: De *leerplannen, leergang, leervorm, leerwijze* aan de gymnasia en de geschiktheid van hen, die er doceren, om hetgene zij *weten*, ook *mede te deelen* (eene kunst, die misschien grooter inspanning vereischt dan het aanleeren zelf); men heeft zich dan echter eene verkeerde voorstelling van de wijze, waarop hij redeneert, gemaakt. Hij vergenoegt zich met alleen te zeggen: „Het onderwijs aan de gymnasia is over het alge-„meen *goed*, *zeer goed* en *hier* en daar zelfs *uitmuntend*. De gymnasia „*kunnen niet meer doen*, al komt er eene wet op het middelbaar onderwijs, „al wordt ook het beste ontwerp tot wet verheven. Op het oogenblik en „*gedurende de eerstvolgende jaren*, kunnen zij geene betere vruchten afwer-„pen, kunnen zij geene *beter onderleide*, geene *beter onderwezene*, geene „met *grondiger kennis* voorziene leerlingen aan de hoogescholen leveren.” Wie is toch de schrijver, die, geen leeraar aan een der gymnasia zijnde, en de inlichtingen van deskundigen moetende ontvangen, uit de hoogte spreekt en eischt, dat men hem *op zijn woord* gelooft? Van het gymnasiaal onderwijs weet hij niet genoeg, om het wel te beoordeelen; van het lager onderwijs weet hij bijna niets, zoo als ik nader zal aantoonen. Uit de pen van zulk eenen man, zal ten slotte *afkeuring* wel in *lofspraak* veranderen.

Zonder aan de verslagen van vreemdelingen, zoo als die van Cuvier en Noël, van d'Omaley, Cousi, La Sagra en andere geleerden eene *afdoende* stem toe te kennen, moet men toch toestemmen, dat zij hebben kunnen *zien* en *vergelijken* en niet de minste reden hadden om aan den leiband van hen, die ze hebben rondgeleid te loopen. Een man als Cousin had de scholen in Duitschland reeds leeren kennen en wanneer hij desniettegenstaande onze lagere scholen prijst, doet zijn oordeel meer af dan dat van den Heer H., wien wij, blijkens hetgeen er volgen zal, noch genoegzame kennis van het lager onderwijs, noch genoegzame kennis der methode toeschrijven, om veel waarde aan zijne meeningen te hechten.

Er wordt in de lagere scholen geen echt verstands-ontwikkelend onderwijs gegeven (eene stelling, die men den schrijver niet mag toegeven, of onderwyzers, schoolopzieners en inspecteurs moesten zich vergissen in hetgeen zij door verstands-ontwikkelend onderwijs verstaan; de Heer H. zal hun zeker eene groote dienst doen, door het hun mede te deelen); *de tijd der ontwikkeling* (van 6 tot 11 of 12 jaar), de *eenig gunstige tijd daartoe* gaat voorbij (er zal toch nog wel ontwikkeling der vermogens plaats hebben na den leeftijd van 12 jaren); de schrijver leze eens: „Schwartz *Erziehungs-Lehre*”, waar hij den leeftijd vindt opgegeven, waarin de verschillende vermogens het meest werkzaam zijn; leest hij dit met de noodige opmerkzaamheid, dan zal hij zien, dat men ook *later* teerkost voor het geheele leven opdoet.

En nu bepaalt zich de Heer H. tot de beide kardinaalste (kardinale) vakken van het onderwijs, het *aanleeren der taal* en het *rekenen*. De schrijver had het gebrekkige van het schrijven der Nederduitsche taal bij hen, die eene gedistingeerde opvoeding hebben genoten, minder *in het onderwijs zelf*, meer in het gebruik moeten zoeken van de *vreemde talen*, waarvan men zich in zijne correspondentie bij voorkeur bedient.

Is er op het *rekenen* van de lagere volksklasse veel aan te merken, ook daarvan draagt minder het *onderwijs*, van 6—12 jaar *in de school*, dan wel geheel gemis van onderwijs van 12 tot 18 jaren schuld.

En thans geeft de schrijver op, hoe het op vele scholen van lager onderwijs, *openbare* zoowel als *bijzondere*, toegaat. Hij is zeer tegen het *geestdoodend schrijven* ingenomen en zegt, dat er *twee* uren iederen dag aan besteed worden (één uur zoude meer met de waarheid overeenkomstig zijn).

Wat hier de schrijver afkeurt, is juist voor de burger- en mindere klasse noodzakelijk; omdat, *na den schooltijd*, weinige gelegenheid tot aanleeren meer gevonden wordt, waarin hij deze kunst in beoefening kan brengen. Dat het maken van *opstellen*, het *schrijven van brieven*, enz., daardoor zouden verzuimd worden, is minder waar; schoon ik moet erkennen, dat in de lagere scholen meer tijds daaraan konde besteed worden, en dit vooral een vak van onderrigt op *herhalingsscholen* moest uitmaken. Het lezen uit boeken *te saai om te hooren* (misschien voor zulke hoog-hoog geleerden als de Heer H.) en dat *schepje moraal* en dat *gewauwel van den onderwijzer* (de man spreekt als een echt kenner) over den *inhoud*, dat lezen door de meest gevorderden *als of zij orateurs moesten worden*, dat *niet verstaan van het gelezene* laten wij voor rekening van den eenigzins zwartgalligen schrijver. Het rekenen *uit rekenboeken*, door de meest gevorderden, mag ook des schrijvers goedkeuring niet wegdragen, hij wilde daarvoor in de plaats stellen, het *regte begrip van hoeveelheden*.

Maar nog erger is het wanneer hij de *taalkundige ontleding* afkeurt, omdat die nu en dan niet op de regte wijze (volgens den schrijver) wordt onderwezen. Weet Z. Ed. dan niet, dat er geen beter middel is tot het *regt verstaan van het gelezene*, dan juist die ontleding. Wil de schrijver er misschien de taalkundige ontleding van Roorda voor in de plaats stellen?

Maar wij hebben genoeg aangehaald. Het beste denkende van de *bedoelingen* des schrijvers, zullen wij hem alleen zeggen, dat al zijne aanmerkingen alleen gemaakt zijn, *omdat hij het doel van de openbare lagere school* geheel miskende?

De openbare lagere school moet geene REGTSTREEKSCHE *voorbereiding* voor de middelbare zijn, of zij miskent haar doel geheel. Van 100 harer leerlingen, zijn er misschien 5, die naderhand gelegenheid hebben, om verder te leeren. Zoude de Heer H., om die 5 leerlingen, den overigen 95 onthouden, wat hun behoort? Dat zoude immers te dwaas zijn.

De leerling der lagere school moet, na het verlaten daarvan *goed kunnen lezen*, ook met in acht nemen van goeden leestoon en leesteekens, *goed en net kunnen schrijven*. Zoo mogelijk ook de loopende hand, eenen *brief* over dagelijksche onderwerpen kunnen stellen, *rekeningen schrijven* en zijne gedachten geregeld uitdrukken. Hij moet datgene, wat hij van de *veranderingen der getallen* heeft geleerd, op munten, maten en gewigten, *in voorstellen uit het dagelijksch leven*, vooral met het oog op zijn beroep kunnen toepassen. Hij moet verder de voornaamste *regelen der taal* kennen en vooral zeer goed *ontleden*, waardoor hij zooveel te beter het gelezene zal verstaan; de aardrijkskunde en de voornaamste gebeurtenissen van de vaderlandsche geschiedenis kennen, en de meest voorkomende natuurverschijnselen kunnen verklaren; kan hij door gepaste leerboeken ook nog andere kennis, en daaronder die zijner pligten bekomen, dan is dit hoogst wenschelijk. Zorgde daarna het bestuur der gemeente, dat er *herhalingsscholen* van 12 tot 18 jaren bestonden en *leesbibliotheken* van *goede werken* voorzien, dan had men voor de ontwikkeling des volks op eene zeer goede wijze gezorgd!

Maar vraagt men nu met H. of dit voorbereiding voor gymnasiaal onderwijs is, dan moet ik zeggen *neen*. Waar bij de lagere school *een geheel* moet geleverd worden, zij het dan ook van minderen omvang, daar moet het *middelbaar onderwijs* voor jeugdige leerlingen er geheel op berekend zijn, dat het *naderhand zal worden voortgezet* en de leerwijze voor bijna alle vakken in de school moet anders worden. Wil de Heer H., datgene wat hier slechts aangestipt is, verder zien uitgewerkt, dan leze hij het pas uitgekomen werk: *De Schaduwzijde der Wet op het Onderwijs*, uitgegeven bij den boekhandelaar Hassels, waar hij uitvoerig zal vinden aangetoond, dat het lager onderwijs, zal het zijn doel niet geheel en al missen, *geene regtstreeksche voorbereiding voor het middelbare* kan zijn; maar in bijna alle vakken eene geheel andere leermethode eischt.

En nu de slotsom. Had de Heer H. uit het oogpunt van de behoeften der *lagere klasse* ons volks-onderwijs nagegaan, hij zoude het hebben *geprezen* en veel *uitmuntend* hebben genoemd, dat hij nu veroordeelt. Maar omdat hij het beschouwde als *voorbereiding voor het middelbaar onderwijs* (dat het niet is) vindt hij het overal ellendig en maakt zich aan grove onregtvaardigheid in zijne oordeelvellingen schuldig.

Wij voegen er den wensch bij, dat spoedig eene *nieuwe wet op het middelbaar onderwijs* het zoogenaamde *voortgezet lager onderwijs*, (eene bron van verwarring) doe verdwijnen, en scholen, vooral ook openbare, in het leven roepe, waarin ontwikkelend onderwijs worde gegeven *met het oog op verdere voortzetting* van het *aangeleerde* en *speciale scholen*, zoo als men die in *Duitschland* reeds vindt, maar bij ons nog niet. Dan zullen klagten, als die van den Heer H. over het lager onderwijs, niet meer gehoord worden, en het niet verkeerd worden beoordeeld.

Wij herhalen het, dat het weinige, wat wij hier opgaven, meer uitvoerig in het aangehaalde werk wordt gevonden, en dat de wensch naar middelbaar onderwijs zoo als *Pruisen* dat bezit, ook hier van *meerdere zijde* mogt worden aangedrongen, vooral door de leden der Tweede Kamer. Zonder goed afgebakend *middelbaar onderwijs* zal het lagere, onder den invloed der wet van 1857, eer slechter worden dan verbeteren. X.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, Woensdag 26 December.

Bij inschrijving zijn Maandag jl. verkocht 36 legg. Java Rum, per Koning en Vaderland, prijs geheim.

ROTTERDAM, 24 Dec. Uit de eerste hand zijn verkocht 50 v. Maryland Tabak per Alexandrine en 25 v. dito per Kalamazoo.

Van Arak werden heden 144 leggers per Padang afgedaan.

Op de heden alhier gehouden veemarkt werden aangevoerd: 422 Runderen, 206 vette en 15 magere Kalveren, 130 Schapen en 180 Varkens. Er werd besteed per Ned. ℔ voor Runderen 1ste kwal. 65, voor dito 2de kwal. 50, voor vette Kalveren 70 en voor Schapen 60 cents. De gemiddelde marktprijs der Varkens was 22 a 28 cents per ½ Ned. ℔ bruto. Het magere vee was lager in prijs.

Aan de markt van heden waren de prijzen der boter als volgt: 1ste kwal. *f* 52, 2de kwal. *f* 49, 3de kwal. *f* 46.

ROTTERDAM, 24 Dec. Van Zeeuwsche Granen werd heden bijna niets aangevoerd, van buitenl. werd het onderstaande bij gerijven aan benoodigden verkocht: *Tarwe* 134 ℔ per 2400 ℔ jar. Rost. *f* 440; 158 ℔ o. witb. Pools. *f* 460. — *Rogge* 151 ℔ Dantz. *f* 243; 150 ℔ dito *f* 247; 148 ℔ Amerik. *f* 235; 152 ℔ n. Limb. *f* 230; 145 ℔ Petersb. *f* 212. — *Boekweit* per 2100 ℔ n. Fransche *f* 218. — *Koolzaad*: Zeeuws. £ 65 gestort: Betuwsch £ 62 zakmaat.

SCHIEDAM, 24 Dec. Rogge: Verkocht 144/2 ℔ Reval *f* 222 6 w.; 144/2 ℔ j. Archangel *f* 200 1/m. — Moutwijn *f* 12.75; Genever *f* 18.25; Amst. Proef *f* 19.50.

De voorraad van *Granen* was onder verkoopers op heden alhier als volgt: 3939 last gedroogde en 997 last ligt en ongedroogde *Rogge*, te zamen 4936 last, 2082 last gedroogde en 406 last ligt gedroogde *Garst*, te zamen 2488 last.

ALKMAAR, 24 Dec. Aangevoerd 4 Kalveren *f* 40 a 60; 36 Schapen *f* 16 a 24; 16 vette Varkens 52 tot 56 c. p. Ned. ℔.

STEENWIJK, 24 Dec. Op de heden gehouden weekmarkt was de aanvoer van vee, bestaande uit eenige magere Varkens en Schapen, zeer gering; de handel daarin is prijshoudend; wegens de vorst was de waterweg en de gevallen sneeuw, zeer bemoeijelijkt, zoodat niet veel koopers en verkoopers de markt hebben bezocht. Rogge *f* 5.50 a 6.30; Boekweit *f* 6.50 a *f* 7.75; Haver *f* 3.75 a 4.10; Garst *f* 5.30 a 5.35 per Ned. mud; Aardappelen allen voor consumtie, zoowel Friesche als Kamperaardappelen van 75 tot 22 cts. de 5 Ned. koppen; Boter ¼ vat *f* 46 a 47; dito ⅛ vat *f* 23 a 23.50; het Ned. ℔ 97½ cts. a *f* 1; Eijeren de 100 stuks *f* 3; Wollen Garen gesorteerd, bij vele aanvraag ten gevolge van de koude, tot veel verhoogde prijzen en wel voor 10 tot 14 cts. de knip.

ANTWERPEN, 24 Dec. *Koffij*: Tot de bestaande prijzen werden heden 500 b. Brazil verhandeld. — *Ruwe Suiker* zonder handel doch ter beurze werd eene belangrijke afdoening bekend van 150,000 kil. Crushed. — *Rijst*: Van gep. Aracan heeft men 500 b. tot geheimen prijs afgedaan en 300 b. ord. Rangoon werden met *f* 8¼ betaald. — *Granen* prijshoudend Hong. Tarwe *f* 15, Amerik. *f* 14¾. Van Friesche Garst werd eene lading tot *f* 8 gerealiseerd.

MARSEILLE, 22 Dec. In *Ruwe Suiker* was de omzet gedurende deze week zeer beperkt; de stemming is niettemin zeer vast en de berigten van het Noorden blijven gunstig. Het is thans bijna zeker dat de oogst der beetwortelen een deficit zal opleveren. In geraffineerd hadden wederom vele inkoopen ter exportatie plaats, vooral in Crushed, die schaarsch blijven en in ent. op fr. 45 à 45.50 genoteerd worden. — *Koffij* stil, op levering werd de verkoop bekend van 3000 b. Domingo tot de basis van fr. 78 en het restant der lading pr. Jules werd à fr. 80 afgedaan. — *Cacao* souteneert zich vast, men vraagt steeds fr. 90 voor Para. — *Peper* zeer stil op fr. 60, met 12 pCt. disconto. — *Zeep* met aanhoudende vraag, die voor de volgende maanden eene betere gesteldheid doet verwachten; blaauwe geldt thans fr. 77 a 79, in cons. fr. 70 a 74 in ent.; witte 90 a 94 ent. — *Granen*: aanvoeren blijven ontbreken en ondanks het bijna volslagen gemis aan debouché hebben de prijzen van Tarwe zich aanmerkelijk verbeterd; disponible Poolsche Tarwe werd gedaan a fr. 22.50; Donau van 20.31¼ a 20.62½.

BORDEAUX, 22 Dec. In *Koffij* hadden geene belangrijke afdoeningen plaats; intusschen blijven de houders tamelijk vast gestemd. — *Suiker* was weinig gevraagd en zonder prijsverandering. — *Cacao* bij voortduring goed gestemd doch er gaat weinig in het artikel om, Goaquil werd met 92 fr. betaald. — *Terpentijnolie* ondervond eene belangrijke daling en is thans te noteren op fr. 95 met fust en 88 zonder fust.

HAMBURG, 24 Dec. *Granen*: Voor Tarwe in loco en op voorjaarsleveringen alhier was de stemming vrij gunstig, ofschoon wegens de op handen zijnde feestdagen niet veel omging; op levering van af het buitenland werd hoog gehouden; Rogge in loco vast, 80 ℔ van Koningsbergen en Dantzig per het voorjaar op 80 rd. gehouden en zonder handel.

DANTZIG, 22 Dec. Ter markt van heden bestond voor alle graansoorten levendige kooplust, vooral Tarwe werd hoog gehouden, waardoor de omzet zich bepaalde tot ca. 60 last.; de stemming blijft echter gunstig en de prijzen geven eene verhooging van 15 a 20 fl. bij verleden week te kennen; 131 fijne hoogbonte werd met 640 fl. betaald. Rogge werd heden grif gekocht tot 342 fl. Witte Erwten goedijte plaatsen van 325 a 378 fl. n. kwal.

STOKHOLM, 18 Dec. *Granen*: Tarwe onveranderd; Rogge per het voorjaar iets duurder en werd heden met 15 rd. betaald.

Fondsen en Beurstijdingen.

PARIJS, Maandag 24 Dec. Bij de 32ste trekking der 3 en 4 pCts. Obligatien van het Creditfoncier, welke eergisteren hier plaats had, zijn uitgeloot de volgende N°s. met de daarbij vermelde prijzen: N°. 173165 100,000 fr., N°. 164385 50,000 fr., N°. 48178 40,000 fr., N°. 6054 30,000 fr., N°. 87180 20,000, N°. 62172 10,000, de N°s. 125443, 51284, 138842, 97608, 173922, 61846, 187078, 68260 ieder 5000 fr.

Scheepstijdingen.

Gepraaid, 1 Oct., op 6° 30' N. Br., 22° W. L.: Jan Hendrik, Lelyvelt, van Cardiff n. Hongkong.

RIO DE JANEIRO, 24 Nov. Het schip Chloris, kapt. Lund, van Santos naar het Kanaal, is 20 dezer alhier lek binnengeloopen; de lading, die weinig beschadigd is bevonden, wordt gelost, doch zal het schip spoedig gereed zijn om de reis weder voort te zetten.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 24 Dec.; Falmouth, Haynes Baltimore. - Rembrandt, S., Nantes. - Beaver, S., Londen. - Urania, S., Hull. - Twenthe, S., id. - Hermanus Hesselaar, Mellema, Hartlepool n. Hamburg. - Verwachting, Ruiten, Newc. — 25 Dec.; Trijntje Boeder, Mens, voor wijlen R. P. de Jonge, Oud Calabar.

VLIE, 21 Dec.; Mercurius, de Boer, Dundee. - Tjallinga Aurelia, Fekkes, Newcastle.

HELVOETSLUIS, 24 Dec.; Earl of Auckland, S., Londen. - Klaartje, Jongejan, Sunderland. - Zingari, S., Hartlepool.

BRIELLE, 24 Dec.; Admiraal Ver-Huell, S., Havre. - Seahorse, S., Hull. - Ocean Queen, S., id. - Norfolk, S., Goole.

BROUWERSHAVEN, 25 Dec.; Mercator, v. d. Wouden, Batavia, l. v. Ramsgate, n. Rott.

VLISSINGEN, 24 Dec.; Sara Elisabeth, Kuyper, Buenos-Ayres.

NIEUW-HARLINGERZIJL, 21 Dec., Hendrika, Heins, Bremen naar Amsterdam. - Antje, Drent, id. naar Amersfoort. - Aurora, Huisman, Amst. naar Bremen. - Gezina, Siemers, id. naar id.

ZOLTKAMP, 21 Dec.; Bareld Herman, Rasker, New-Castle.

BREMERHAVEN, 21 Dec., Sjoukelina, Dircks, Amsterdam n. Hamburg.

FOLKESTONE, 21 Dec., Hermanus Gerardus, Rosenberg, Pentowan naar Dordrecht.

Bij KOPENHAGEN, 22 Dec.; Wubbo en Willem, Bontekoe, Riga n. Gend. - Jantina Ikina, Lever, Nörkoping n. Londen.

WARNEMUNDE, 20 Dec.; Zwellinge, Ahrens, Amst. - Burgemeister Bencard, Hoff, id. - Martin, Koop, id. - Sirene, Brandheering, id. - Atalante, Niemann, id. - Iduna, Möller, Rott.

SHIELDS, 21 Dec.; Tjakkina, van Sluis, Yarmouth.

TRIEST, 20 Dec.; Eendragt, de Boer, Rott. - Gepbina, Loman, Shields.

MONTEVIDEO, 6 Nov.; Concordia, van Zanten, Rott. - Economie, Leicher, id.

UITGEZEILD.

TEXEL, 24 Dec.; Diana, S., Londen. — 25 Dec.; Statellite, Swann, Engeland. - Cecilia, Kronhamn, Gothenburg.

HELVOETSLUIS, 24 Dec.; Dankbaarheid, v. d. Berg, Lissabon. - Ary Scheffer, S., Havre. - N. Rott. Gaz-Fabriek, de Goede, Newc. - Thetis, de Zeeuw Bagges, Bergen.

BRIELLE, 25 Dec.; Leo, S., Londen. - Normandey, S., Hartlepool.

ZOLTKAMP, 21 Dec.; Alida Folkerts, Mooi, Londen. - Christina Wobbegina, v. d. Werp, id. - Elisabeth Geertruida, Janknecht, id. - Anna Beerendina, Kwint, id. - Harmanna Hendrika, Pluktje, id. - Martha Gialts, Westenborg, Leith.

CUXHAVEN, 23 Dec., Willem I, S., Amst.

HULL, 20 Dec.; Maria, Pronk, Sevilla.

NEW-CASTLE, 19 Dec.; zeilkl.: Gesina, de Boer, Adra.

PAIMBOEUF, 21 Dec.; Dina, Brouwer, Rott. - Jantina, Blaak, Londen. - Christina Jacqueline, Bosker, Hamb. - Margaretha Augusta, Jongman, Antwerpen.

BORDEAUX, 21 Dec.; Bordeaux, S., Rott.

MESSINA, 15 Dec.; zeilkl.: Heerenveen, Prins, Antw.

VENETIE, 17 Dec.; Jacobus, Lancker, Zante.

RIO JANEIRO, 13 Nov.; Malvina, Hoogewerf qq., Cadix. — 25 Nov.; zeilkl.: Zeevaart, Metz, Triest.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN:

A. Grenshauser, Boreas, n. Manheim. -T. Schleiss, Frankfort N°. 23, n. Frankfort en Bieberich. - J. H. Berns, Cöln N°. 16, n. Keulen. - J. T. Wilson, Niederrhein N°. 11, n. Dusseldorp en Duisburg. - E. Buchner, Mainz N°. 1, n. Mainz.

KEULEN, 24 Dec. Rijnhoogte 7 vt. 5 d. Keulsch, (7 vt. 3 d. Rijnl). Hier en daar vertoont zich eenig drijfijs in de rivier. Voor Maintz is eergisteren de schipbrug weggenomen.

Cargo-Lijsten.

AMSTERDAM.

DANTZIG, Cycloop, S.: Eene lading Tarwe en Erwten, van Heukelom en Vollenhoven.

EFFECTEN-SOCIETEIT.

AMSTERDAM, Dingsdag 25 December.

Integralen 62$\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$.
Spaansche Binnenl. 3 pCt. 48$\frac{3}{4}$.
Portug. 1856/59 3 pCt. 44, 43$\frac{3}{4}$.
Metalliek 5 pCt. 42$\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$.
Dito Nation. 49$\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$, $\frac{1}{16}$.

In Oostenr. fondsen vertoonden zich heden wederom onderscheidene verkoopers tot verlaagde koersen.

In Spaansche Binnenl. 3 pCts. zijn tot onveranderde prijzen eenige posten verhandeld.

AMSTERDAM, Woensdag 26 December.

Spaansche Binnenl. 3 pCt. 48$\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$.
Portug. 1856/59 3 pCts. 43$\frac{3}{4}$.
Russische 6de Serie 5 pCt. 94$\frac{3}{8}$.
Dito Spoorw. 202$\frac{1}{4}$, 201$\frac{3}{4}$.
Metall. 5 pCts. 42$\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{1}{4}$.
Dito 2$\frac{1}{2}$ pCt. 23$\frac{3}{8}$.
Dito Nat. 48$\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, 49, 48$\frac{7}{8}$.

Oostenr. werden aanvankelijk op nieuw, tot verlaagde koersen afgeleverd, Zij hebben zich later, ten gevolge van eenige inkoopen, weder eenigermate hersteld, zoodat de 5 pCts. Metall. onveranderd en Nation. ten sotte $\frac{1}{16}$ lager dan gisteren sluiten.

Prijzen der Coupons: Metall. ƒ 20,35; Dito Nat. ƒ 28,55; Div. Eng. per £ ƒ 11.67$\frac{1}{2}$; Eng. Russen per £ ƒ —.—; Fransche ƒ 55$\frac{1}{4}$; Belg. ƒ 55$\frac{1}{4}$; Pruis. ƒ 35; Hamb. Russen ƒ 34$\frac{3}{4}$; Russen in Z. R. ƒ 3 $\frac{1}{4}$; Papieren R. ƒ —; Poolsche in Fl. ƒ 27$\frac{3}{4}$; Napelsche —.—; Spaansche ƒ 2,41; Amerikaansche Dollars ƒ —.

NB. In de Advertentie betreffende middelen tegen jicht en rheumatismus (zie A. H. B. 24 Dec.) staat: Doctor ZWAN; lees: COLSON IWAN.

ADVERTENTIEN.

KEIZ. KON. OOSTENRIJKSCH CONSULAAT-GENERAAL TE AMSTERDAM.

RENTEBETALING

OP DE 5 pCts. OOSTENRIJKSCHE ZILVER METALLIEKE OBLIGATIEN, VOORTSPRUITENDE UIT DE CONVERSIE.

De K. K. Oostenrijksche Consul-Generaal, als daartoe gemagtigd door den K. K. Minister van Financien te Weenen, adverteert, dat op 1 Januarij e. k. en volgende Werkdagen,

TEN KANTORE VAN DE HEEREN C. DE VEER & ZONEN, KASSIERS TE AMSTERDAM,

zal worden gevaceerd ter betaling van de op 1 Januarij 1861 verschenen COUPONS der 5 pCts. OOSTENRIJKSCHE ZILVER METALLIEKE OBLIGATIEN, VOORTSPRUITENDE UIT DE CONVERSIE, ten gevolge Keizerlijk besluit van 20 Junij 1849.

AMSTERDAM, 26 December 1860.
De Keiz. Kon. Oostenr. Consul-Generaal,
(21704) **KRIEGER.**

KEIZ. KON. OOSTENRIJKSCH CONSULAAT-GENERAAL TE AMSTERDAM.

RENTEBETALING

OP DE 5 pCts. OOSTENRIJKSCHE ZILVER METALLIEKE OBLIGATIEN, LITT. B. VAN HET JAAR 1851.

De K. K. Oostenrijksche Consul-Generaal, als daartoe gemagtigd door den K. K. Minister van Financien te Weenen, adverteert, dat op 1 Januarij e. k. en volgende Werkdagen,

TEN KANTORE VAN DE HEEREN C. DE VEER & ZONEN, KASSIERS TE AMSTERDAM,

zal worden gevaceerd ter betaling van de op 1 Januarij 1861 verschenen COUPONS der 5 pCts. OOSTENRIJKSCHE ZILVER METALLIEKE OBLIGATIEN, LITT. B van het Jaar 1851.

AMSTERDAM, 26 December 1860.
De Keiz. Kon. Oostenr. Consul Generaal,
(21705) **KRIEGER.**

MEN VRAAGT TEN SPOEDIGSTE een bekwame **BANKWERKER**, dengene die het STOTEN- en BRANDWAARBORG-KASTEN maken grondig verstaan, kan zich aanmelden in aanmerking komen. Adres in Persoon of Franco Brieven Lett. Z. A., bij W. WILLEMS Boekhandelaar Koningsplein te Amsterdam. (21641)

De **COUPONS** der NEGOTIATIE ten laste van het R. C. Klein Seminarie te Voorhout, Verschijnende 1 Januarij 1861, zullen van af dien Datum worden betaald ten Kantore van de Heeren E. en H. VAN CRANENBURGH, Kassiers te Amsterdam. (21685)

WAARBORGGENOOTSCHAP VOOR WEDUWEN,

directie TE WINKEL & DOIJER, te Amsterdam.

De **COMMISSIE** uit de Leden der Afdeeling LEYDEN, belast geweest met het onderzoek van het **ONTWERP-REGLEMENT**, maakt bekend dat in de Vergadering van Deelhebbers, gehouden den 24sten December 1860, de **STEMBILJETTEN** allen voor hetzelve zijn ingeleverd.
Namens de Commissie,
(21696) **HOOGENDOORN.**

De Dageraad.

Naar aanleiding der VOORDRAGTEN door den Hoog Gel. Heer Prof. M. DES AMORIE VAN DER HOEVEN, onlangs in het Gebouw van het Atheneum alhier gehouden, zal op den 30sten December, den 6den en den 13den Januarij e. k. in de Vereeniging *DE DAGERAAD*, door een harer Leden, eene reeks van **SPREEKBEURTEN** worden vervuld. Toegang vrij. De Vergaderingen der Vereeniging *de Dageraad* hebben plaats iederen Zondag ochtend van 10 tot 12 Ure, in het gewone Lokaal.
(21686) **HET BESTUUR.**

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

OPENBARE AANBESTEDING onder nadere goedkeuring van het Departement van Kolonien, in 11 Perceelen van:

KOOI- en BAKSGOEDEREN, vermoedelijk voor de dienst van 1861 benoodigd en bestaande uit: Hangmatten, Matrassen en Kussens, Wollen Dekens, Koffijmokken, Bakskisten, enz.

Alsmede:

250,000 stuks gewone KOFFIJZAKKEN.

De voorwaarden van levering liggen ter inzage aan het Departement van Kolonien en voorts op elken werkdag van 10 tot 3 ure ten Kantore van de Directie der Nederlandsche Handelmaatschappij te Amsterdam en van hare Agenten te Rotterdam, Dordrecht, Schiedam, aan den Helder, te Leeuwarden, Middelburg en wat de Koffijzakken betreft ook te Nijverdal, alwaar de Inschrijvings-Billetten verkrijgbaar zijn, welke op Donderdag 10 Januarij e. k., des Middags ten 12 Ure, vrachtvrij moeten ingeleverd zijn aan het Locaal der Maatschappij te Amsterdam, waarna onmiddellijk tot de voorloopige toewijzing zal worden overgegaan.

AMSTERDAM, 24 December 1860. (21688)

L. CRUIJFF, Makelaar, zal op Maandag den 14den Januarij 1861 des Avonds ten Vijf Ure, in het voormalig *O. Z. Heeren Logement*, ten overstaan van de Notarissen G. SCHIMMEL en Mr. C. J. DIEMONT, Verkoopen; N°. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd **HUIS** en **ERVE**, in de Vischsteeg, J N°. 648. N°. 2. Een hecht, sterk en weldoortimmerd **HUIS** met **OPEN PLAATS** en **ERVE**, op het Realen Eiland bij de Bikkersbrug, VV N°. 150. Breeder bij Billetten en te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags van 12—2 Ure. De bewijzen van Eigendom en de Veilcondition liggen vier dagen voor en op den verkoopdag des Voormiddags ter lezing ten Kantore van bovengenoemde Notarissen, op den O. Z. Voorburgwal bij de Agnietenstraat. (21687)

VERKOOP VAN EEN HEKTJALKSCHIP.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden zal op Donderdagen den 27sten December 1860, provisioneel, en den 3den Januarij 1861, finaal, telkens des Avonds 6 Uur, ten Huize van R. J. BROUWER, in het Schippershuis aldaar, ten verzoeke van S. G. DE HEER, Verkoopen: Een in 1855 nieuw Gebouwd **HEKTJALKSCHIP**, genaamd *de Vriendschap*, groot 68 Tonnen, met Mast, staand en loopend Want, Tuigagie, 3 Ankers en Ketting, Zeil en Kleeden, Staagfok, 3 Kluifokken, 4 Kleeden, Fokkeheup, 2 Watervaten en al deszelfs verder toe- en aanbehooren, zooals het door den Eigenaar DE HEER wordt bevaren en reeds ter bezigtiging op de Grachtswal de Leeuwarden is en zal blijven liggende. (21542)

HOUTVEILING.

op de Hofstede *GOOILUST*, te 's Graveland en onder Hilversum, den 4den Januarij 1861, ten overstaan van den Notaris A. PERK, van eene groote partij **BEUKEN-, IEPEN-, EIKEN-** en andere **BOOMEN**; gehakte **SPARREN**, waaronder Dekssparren en Slieten, zwaar **EIKEN-** en ander **HAKHOUT**. Alles gemakkelijk te water te vervoeren. Te beginnen aan de Oprijlaan onder Hilversum, 's Voormiddags 9$\frac{1}{2}$ ure. (21684)

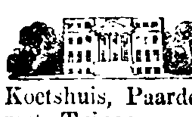

TE HUUR tegen primo Mei aanstaande de **HEERENHOFSTEDE** *VECHTOEVER* te MAARSSEN aan de Vecht, met Heerenhuis, Tuinmanswoning, Koetshuis, Paardenstallen, Trek- en Broeikasten en Oranjerie en verders met Tuinen en Wandelingen, laatstelijk bewoond geweest door wijlen Mevrouw de Weduwe P. VAN CRANENBURGH, Geboren KOCH. Nader te bevragen bij den Heer VAN BIJLEVELT, Burgemeester te Vleuten, Provincie Utrecht. (21677)

WIJNHANDEL TE KOOP.

Door eene zeldzame gelegenheid is **TE KOOP**: Een florissante **WIJNHANDEL**, die een goed Bestaan oplevert, terwijl men het Huis met Entrepot, waar sedert onheugelijke jaren de Zaken in zijn uitgeoefend, naar verkiezing kan Koopen, Huren of wel Hypotheek op houden, zullende de voorraad Wijnen, Flesschen, Materieel, enz., naar waarde en voor den Stand slechts een zeer billijk bedrag worden gevraagd. Inclinerenden adresseren zich met Franco Brieven, onder Lett. B. C., bij den Boekhandelaar J. P. REVERS, te Dordrecht. (21529)

TE KOOP:

Eene Fraaije **PRIK-NARRESLEDE**, benevens een **HITTE-** en een **EZELWAGEN**, op Vier Veren, beide voor Vier Personen, alle zoo goed als nieuw. Franco te bevragen bij G. H. VAN DEN BERG, te Hilversum. (21683)

Door ziekelijke omstandheid biedt men voor matigen prijs TE KOOP aan: een gunstig gelegen **GAREN-** en **LINTWINKEL**, die door eene Vrouw kan worden waargenomen: Het HUIS kan tegen denzelfden prijs in Huur worden overgenomen. Inclinerende vervoege zich met franco Brieven, onder Lett. G. H., bij den Boekhandelaar J. LEENDERTZ, Kalverstraat, E 237, te Amsterdam. (21698)

Met Primo Februarij of eerder, wordt op een Dorp, nabij AMSTERDAM, voor een geringen Prijs TE KOOP gepresenteerd, eene **KOEK-BROOD-** en **BESCHUIT-BAKKERIJ**, welke een goed Bestaan oplevert en voor Uitbreiding vatbaar is. Het HUIS voor een matigen Prijs TE HUUR. Te bevragen onder Lett. W. X., Brieven Franco, Bureau Handelsblad. (21701)

TE KOOP TE UTRECHT.

Een aan het schoonste gedeelte van het PLANTSOEN allerliefst gelegen **WOONHUIS**, te betrekken met 1°. Mei 1861. Reflecteerenden wenden zich met Franco Brieven onder Letter X Z aan het Bureau Handelsblad. (21680)

EEN WEDUWNAAR oud 32 jaren, P. G., hebbende een Zoontje, is door omstandigheden genoodzaakt te trachten om langs dezen weg in kennis te komen met eene niet geheel onbemiddelde WEDUWE of MEISJE van ongeveer denzelfden leeftijd of jonger, ten einde na wederzijdsch goedvinden tot een **HUWELIJK** over te gaan. Hij is van adelijke Familie en geplaatst in eene positie met zeer schoone vooruitzigten, welke hem thans gemiddeld ƒ 2500 's Jaars verzekert. De grootste bescheidenheid wordt op het Eerewoord verzekerd, terwijl de Brieven worden terug gezonden. Franco Brieven, Bureau Handelsblad onder Lr. P. O. Z. (21669)

Stoomboot Stad Hoorn.

Aan het REIZEND PUBLIEK wordt bekend gemaakt, dat de **STOOMBOOTDIENST** tusschen HOORN en AMSTERDAM, dadelijk na afloop der Reparatien en het inbrengen van eenen nieuwen Ketel in de Stoomboot *Stad Hoorn*, **ZAL WORDEN HERVAT.** (21615)

STAD- EN BUURTGENOOTEN!

Het reine witte Kleed, dat onze Stad overdekt, drukt loodzwaar op Honderde onzer STADGENOOTEN en baart Droefheid, Ellende en Rouw, want het smoort den Arbeid van hen, die het eene uur moeten werken om het andere uur te kunnen eten en leven. Ambachts Sjouwerlieden, Weduwen en een tal Kinderen, ruim 400 GEZINNEN en een zeer groot deel daarvan verkeeren met hunne Kinderen in de **NIJPENSTE ELLENDE**, door gebrek aan.... alles.

Te schetsen wat in mijne betrekking daar gezien wordt, zal ik niet, de kieschheid verbiedt dat; maar te moeten zien, zonder genoegzame oogenblikkelijke hulp te kunnen bieden, dat brengt mij tot den uitroep: Helpt mij om in deze Buurt te kunnen helpen, waar zoo veel armoede door mij wordt gezien, en weest gerust, dat mijne bekendheid met de gebrekkijgdenden van dien aard is, om het aan de waarlijk Hulpbehoevenden en Hulpverdienenden te besteden.

DE BUURT-COMMISSARIS IN BUURT U.
(21689) Adres: Binnenkant 107, alhier.

EOLUS.

WAARBORG-MAATSCHAPPIJ TEGEN

WINDSCHADE.

De voorloopige DEELNEMERS in bovengenoemde Maatschappij, worden uitgenoodigd tot het bijwonen van de bij Art. 21 van het Reglement bepaalde **ALGEMEENE VERGADERING**, welke zal gehouden worden op Zaturdag 29 dezer, des Namiddags ten Een Ure, in het Locaal *Eensgezindheid*, op het Spui alhier.

AMSTERDAM, De Directeur, (21402)
20 December 1860. **F. VERSCHUUR Pzn.**

Eene **JUFVROUW** van de P. G., 21 jaren oud, geëxamineerd in de Hollandsche en Fransche talen, zag zich gaarne geplaatst ter **OPLEIDING** van een of meer Kinderen bij eene Familie, welke binnen kort naar **JAVA** denkt te **VERTREKKEN**. Adres met Franco Brieven, onder Lett. W., bij den Boekhandelaar K. W. PICKHARDT, Schoolstraat te 's Gravenhage. (21566)

MANUFACTUREN.

In eene der Hoofdsteden verlangt men tegen ruim Salaris: Een Fatsoenlijk **JONG MENSCH**, P. G., als **REIZIGER**, de geschiktheid bezittende om bij Particulieren Commissien op te nemen. Alleen op diegenen wordt regard geslagen, die bewijzen van goed zedelijk gedrag en bekwaamheid kunnen produceren, terwijl men verzocht wordt met eigenhandig geschreven en gefrankeerde Brieven met opgave waar in Betrekking zich Lett. B. C. D. te adresseren Bureau Handelsblad. (21530)

BEKWAME ZANDVORMERS GEVRAAGD.

Adres VAN GALEN EN PROCHT, te Kampen. (21682)

In eene **BANKET-** en **KOEKBAKKERIJ** hier ter Stede, wordt ten spoedigste een **BEDIENDE** gevraagd; Salaris naar Bekwaamheid. Adres Franco onder Lett. K. D. bij de Boekverkoopers GEBROEDERS KRAAY, Buitenkant, U 83. (21679)

Men vraagt dadelijk in eenen MANUFACTUURWINKEL, voor het loopende Werk, tegen genot van ƒ 1.50 per Week: Een knap eerlijk **BURGER JONGELING**, van fatsoenlijke Ouders. P. G., 14 a 16 jaren oud, goed Rekenen strekt tot aanbeveling. Adres Franco, onder Lett. U. U., bij den Boekverkooper J. C. SPIJKER Az., Reguliersplein, X 359, alhier. (21711)

Een te KEULEN gevestigd HANDELAAR in **LABBERDAAN** en **STOKVISCH**, wenscht een HOLLANDSCH HUIS, als **AGENT** te vertegenwoordigen. De beste referentien en inlichtingen kunnen geleverd worden. Reflecteerenden gelieven zich onder Lett. A. B. Franco te adresseren aan de LENGFELDSCHE BUCHHANDLUNG te Keulen. (21693)

HARMONIUMS.

Aan het **MAGAZIJN** van PIANO'S en ORGELS van **C. KETTNER**, Kalverstraat, E 240, te Amsterdam, zijn weder ontvangen **HARMONIUMS** met en zonder Pedaal, geschikt voor kleine Kerken, benevens **PORTATIVE ORGELINES** met Registers (geheel nieuw). **PIANINO'S** van **CARL SCHEEL** en andere beroemde Fabrikanten, benevens een **PALISSANDER PIANO** en een **ENG. VLEUGEL** van COLLARD & COLLARD, beide uitmuntende Stukken, zeer geschikt voor Instituten en Zangvereenigingen, uit gebrek aan ruimte voor lage Prijzen. Brieven Franco. (21577)

DE NIEUWE AMST. ALMANAK

wijst alles aan wat van eene fatsoenlijke Almanak verlangd mag worden, is versierd met 13 Prenten, betrekking hebbende op Amsterdam, Rotterdam, N.-Holland, de Komeet, de Crinoline, Vondel, Grootouders, Vreugde, enz., enz., bij **P. G. VAN LOM**, Kalverstraat en alle voorn. Boekh. (21697)

Bij L. E. BOSCH en ZOON te Utrecht ziet het licht:

UTRECHTSCHE VOLKS-ALMANAK.

VOOR 1861.

Met het Portret van Z. Exc. E. C. U. VAN DOORN, Kommissaris des Konings te Utrecht, en 4 Plaatjes, als: dat van 't Cicilia-klooster thans de Munt; de Vereering-Bel der Munt, enz. Inhoud: De Munt te Utrecht. Kopper-Maandag. Levensschets van E. W. VAN DAM VAN ISSELT. Bezoek van Keizers en Koningen te Utrecht, enz.

Prijs: Ingenaaid ƒ 1.20. Gebonden ƒ 1.40. (21622)

Bij D. NOOTHOVEN VAN GOOR, te Leyden, komt van de pers:

DE BOEKHOUDER of Theoretisch en Praktisch Leerboek voor het Dubbel of Italiaansch Boekhouden. ƒ 1.80.

L. VAN DEN BERGH. De Volmaakte Schrijnwerker, of Praktische Handleiding ter verwerking van alle, inzonderheid de fijne Houtsoorten, naar de eischen van den tegenwoordigen tijd. ƒ 1.25. (21690)

SCHOUWBURGEN, CONCERTEN, ENZ.

STADS SCHOUWBURG. Donderdag 27 Dec. Italiaansch Opera-Gezelschap in Abon: 1ste voorstelling van *La Traviata*, opera in 4 bedr., Muziek van G. Verdi. (8 u.)

THÉATRE FRANÇAIS, Sur le Singel. Jeudi 27 Déc. 1e Représentation de: *L'Etourneau*, comédie-vaudeville en 3 actes, par MM. Bayard et Léon Laya. On commencera par: *Livre III, Chapitre I*, comédie en un acte, par Mr. E. Pierron.

Vendredi 28 Dec. Représentation extra-ordinaire, abonnement courant: *Le Verre d'Eau*, comédie en 5 actes, du Theatre Français.

Entrée ƒ 1. (8 heures.)

SALON DES VARIETES, in de Nes. Donderdag 27 December: *Montbailly of de Laster*, geschiedkundig drama in 5 bedrijven, Muziek van F. Stoetz.

Entrée 75 Cts. in vertering, 50 Cts. zonder vertering. (8 Ure.)
J. E. DUPORT.

SALON DES VARIETES, in de Amstelstraat. Donderdag 27 Dec. *Parijssche Zeden of de Keerzijde der Groote Wereld*, nieuw tooneelspel in 5 bedrijven, naar het Fransch: *Le Demi Monde* van Alexander Dumas de zoon; welk stuk te Parijs in het Theatre du Gymnase dramatique, meer dan 200 malen met den meesten bijval is ten tooneele gevoerd.

Entree 75 Cts. in vertering. (8 ure.) **BOAS & JUDELS.**

Plaatsen zijn aan het bureau te bespreken.

GRAND THEATRE DES VARIETES, in de Amstelstraat. Donderdag 27 Dec. *De Schipbreuk van La Perouse*, drama in 5 bedrijven of 7 tafereelen, naar het Fransch door J. F. K., met dansen, koren, nieuwe decoratien, enz. Muziek van L. W. Luers.

Entree 75 Ct. in vertering, Gaanderij 40 Ct. Om de uitgebreidheid der voorstelling aanvang ten 7$\frac{1}{2}$ ure. **A. VAN LIER Js.**

Verwacht Donderdag 3 Jan. Eerste der 3 voorstellingen door het Koninkl. Italiaansch Opera-Gezelschap van Berlijn, Directie Eugene Merelli: *Il Barbiere di Seviglia*, opera in 4 bedrijven, Muziek van Rossini. Rosine: Mlle. Frebelli; Graaf Almaviva, Mr. Galvani; Figaro, Mr. Zucchi; Bartholo, Mr. Ciampi; Basilio, Mr. Fasti.

Prijzen der Plaatsen: le Rang ƒ 6, Loge ƒ 4.50, Parterre ƒ 3, 2e Loge ƒ 1.50.

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.